

Datum
2021-11-26

Diarienummer
KS-2019/1424

Samrådsredogörelse – Detaljplan för Grantorp 5:1 m.fl. inom kommundelarna Glömsta och Flemingsberg, Huddinge kommun

Sammanfattning

Samråd genomfördes under tiden 11 januari till 28 februari 2021 genom att information om planförslaget sändes till berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen och berörda remissinstanser för yttrande.

Handlingarna har funnits tillgängliga på kommunens hemsida samt receptionen i kommunhuset på Kommunalvägen 28.

Flertalet remissinstanser har inte lämnat några synpunkter. Flertalet, både remissinstanser, sakägare och övriga yttranden, har yttrat att de motsätter sig detaljplanen och Trafikverkets vägplan. Många yttranden handlar om aspekter som Trafikverket ansvarar för och många yttranden berör frågor om klimat och miljö. Flertalet yttranden handlar om Hagstaeken och hantering av dagvatten och skyfall. Bland annat har planbeskrivningen justerats, dagvattenutredningen reviderats och en bullerutredning upprättats.

Förändringar i plankartan

- En bestämmelse om ”tunnel₁” för en gång- och cykelväg under Katrinebergsvägen har lagts till för att säkerställa att skyfall kan rinna i väst-östlig riktning. Bestämmelsen har lagts till efter synpunkt från länsstyrelsen.
- Skyddsbestämmelsen ”träd₁” omfattar färre träd längs Glömstavägen.
- En bestämmelse om ändrad lovplikt har lagts till i plankartan för att utöka möjligheten för kommunen att neka fällning av ekar (Hagstaeken) i planområdet.
- En egenskapsbestämmelse om skydd (bullerskär₁) har lagts in i plankartan på Katrinebergsvägen för att säkerställa att en bullerskärm får uppföras. Bullerutredningen föreslår att en bullerskärm uppförs mellan Katrinebergsvägen och bostadsområdet i Kästa.
- Redaktionella förändringar har genomförts.

Samrådsredogörelsens innehåll

Beskrivning av ärendet	2
Hur har samrådet gått till?	2
Inkomna yttranden från remissinstanser	3
Inkomna yttranden från sakägare.....	37
Inkomna yttranden från övriga	43

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsens förvaltning fick i maj 2017 i uppdrag av kommunstyrelsen att upprätta de detaljplaner som behövs för Tvärförbindelse Södertörn.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra för en ny dragning av Katrinebergsvägen och möjliggöra för en ny cirkulationsplats över och kopplingar till Tvärförbindelse Södertörn. Glömstavägen tas med i detaljplanen för att få en tydligare reglering av vägen, det vill säga att en detaljplan reglerar vägen istället för att tre detaljplaner gör det, samt för att hantera mindre förändringar av vägens utbredning och utformning. Syftet med detaljplanen är även att upphäva delar av gällande detaljplaner som inte stämmer överens med Trafikverkets vägplan för Tvärförbindelse Södertörn. För att Trafikverket ska kunna genomföra vägplanen krävs det att vägplanen inte strider mot gällande detaljplaner.

Detaljplanen för Grantorp 5:1 m.fl. har tagits fram av en projektgrupp under ledning av plansektionen på kommunstyrelsens förvaltning.

Hur har samrådet gått till?

Samråd har skett under tiden 11 januari till 28 februari 2021. Information om planförslaget har skickats till berörda sakägare, myndigheter, nämnder med flera. Under samrådstiden har planhandlingarna funnits tillgängliga på kommunens hemsida och i receptionen i kommunhuset på Kommunalvägen 28 i Huddinge.

Inkomna remissvar och yttranden har sammanställts och sammanfattats i denna samrådsredogörelse men finns tillgängliga i sin helhet i kommunens planakt. Samtliga remissvar och yttranden bemöts i kommentarer nedan.

Inkomna yttranden från remissinstanser

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att planhandlingarna behöver bearbetas, så att det tydligt framgår att platsen blir lämplig för ändamålet med hänsyn till miljökvalitetsnormer för vatten, trafikbullret från detaljplanens vägar, transporter av farligt gods och översvämning. I nuläget saknas ytor, reglering och vald dagvattenlösning för detaljplanen. Kommunen behöver visa hur miljökvalitetsnormer kan följas för hela planområdet (inklusive cirkulationsplats) med hänsyn till Trafikverkets planerade åtgärder. Vidare behöver planen visa att aktuella riktvärden för trafikbuller kan följas. Transporter för farligt gods på Glömstavägen ska även klargöras och beskrivas på ett sådant sätt att detaljplanen kan bli godtagbar ur ett riskperspektiv. Krävs åtgärder ska dessa regleras i detaljplanen. Gångtunneln vid södra sidan av framtida Tvärförbindelse Södertörn måste säkerställas genom reglering i plankartan, eftersom den är avgörande för att skyfallsvatten ska kunna rinna österut.

Länsstyrelsen lämnar också rådgivning om planens genomförbarhet kopplat till vattenskyddsområde, vattenverksamhet, biotopskydd och naturminne.

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Miljökvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen konstaterar att planområdet är betydligt större än det utredningsområde som dagvattenutredningen avser och som ligger till grund för den bedömning som kommunen presenterar i planbeskrivningen. Utredningsområdet i dagvattenutredningen utgörs av en asfalterad påfartsled till Tvärförbindelse Södertörn i söder, en avtagsväg från Tvärförbindelse Södertörn till Glömstavägen, samt de slänter som projekterats intill vägen. Cirkulationsplatsen mellan den norra och södra delen är en kommunal anläggning, och ingår i planområdet, men hanteras av Trafikverket som utreder och hanterar dagvattnet samt ansvarar för cirkulationsplatsens yta.

Berörda recipienter, deras status, samt Trafikverkets åtgärder är planeringsförutsättningar vid planläggningen. Kommunen behöver utarbeta dagvattenlösningar som förhåller sig till Trafikverkets vägplan där dagvattenhantering ingår. En redogörelse för hur hela dagvattenhanteringen ser ut saknas i planhandlingarna. Planbeskrivningen behöver kompletteras med den samlade miljöpåverkan på berörda dagvattenrecipienter.

Inför nästa skede behöver kommunen redogöra för vilket av de två förslagen till dagvattenlösningar ni avser att anlägga samt hur valet påverkar möjlighet att följa miljökvalitetsnormer för vatten i berörda recipienter. Kommunen ska visa att dagvattenhanteringen är anpassad med katastrofskydd, för att vid plötsliga föroreningsutsläpp begränsa spridningen nedströms. Dagvattenhantering ska säkerställas i plankartan med avsatt yta eller med planbestämmelser.

Hälsa och säkerhet

Buller

Enligt planbeskrivningen ska en bullerutredning till detaljplanen för de kommunala vägarna tas fram till granskningsskedet. Kommunen anger att bullerutredningen ska belysa vilka nivåer av buller som de kommunala vägarna bidrar med, med hänsyn till befintlig bebyggelse.

Då det saknas en bullerutredning kan Länsstyrelsen inte utesluta att planförslaget kan påverka människors hälsa negativt. Resultatet av utredningen och kommunens bedömning ska redogöras för i planbeskrivningen. Om åtgärder krävs för att riktvärden ska kunna följas behöver dessa beskrivas och vid behov regleras i plankartan.

Farligt gods

I planbeskrivningen framgår att Glömstavägen utgör primärled för farligt gods. Tvärförbindelse Södertörn kommer att bli primärled för farligt gods. Huddinge kommuns överliggande cirkulationsplats och dess anslutningsvägar till det lokala vägnätet är anläggningar som inte kommer bli primär- eller sekundärled för farligt gods. För beskrivning av farligt gods och samhälls- och individrisken kopplat till detta hänvisar kommunen till Trafikverkets vägplan för Tvärförbindelsen.

Länsstyrelsen anser att det är oklart om farligt gods transporter kommer att fortsätta köra på Glömstavägen. Om farligt gods inte ska tillåtas behöver kommunen beskriva det, eftersom det utgör en förutsättning för detaljplanen. Begäran om avklassning av primärled för farligt gods ska skickas till Länsstyrelsen.

Kommunen ska till nästa skede tydliggöra om transporter kommer att fortsatt ske på Glömstavägen. Vidare behöver det tydliggöras om det finns verksamheter på den aktuella sträckan längs Glömstavägen som är beroende av farligt gods transporter. De risker som följer av Glömstavägens ombyggnation och framtida transporter ska beskrivas. Samhälls- och individrisken kopplat till detta ska framgå och om åtgärder krävs ska dessa säkerställas i detaljplanen. Om risker kopplade till Glömstavägen finns i Trafikverkets riskanalys så behöver det beskrivas i planbeskrivningen. Det är inte möjligt att endast hänvisa till vägplanen eftersom den inte ingår som handling i denna detaljplan.

Översvämningsrisk

Gångtunneln vid södra sidan av framtida Tvärförbindelse Södertörn måste säkerställas genom reglering i plankartan, då denna är avgörande för att skyfallsvatten ska kunna rinna österut. Placeringen är avgörande för att undvika ett instängt område vid västra sidan av påfarten och säkerställa att vattnet vid skyfall kan rinna österut som det redovisas i planbeskrivningen.

Rådgivning gällande planens genomförbarhet

Vattenskyddsområde

Mindre delar av planområdet ligger inom sekundär skyddszon för Östra Mälarens vattenskyddsområde. Vi vill upplysa kommunen om att skyddsföreskrifterna ska

tillämpas i relevanta delar för arbeten som sker inom skyddsområdet, men fokus bör framförallt läggas på dagvattenhantering. Krav enligt föreskrifterna är bland annat att utsläpp inte får ske direkt till ytvatten utan föregående rening.

Vattenverksamhet

Arbeten i Glömstadiket kan innebära anmälnings- eller tillståndspliktig vattenverksamhet. Om genomförandet av planen är avhängigt av tillstånd eller bifallen anmälan till vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken, rekommenderar vi att man söker tillstånd eller anmäler i god tid. Det går inte att på förhand säga om tillstånd kommer erhållas eller att den anmälda verksamheten kommer att bifallas. Det går inte heller att på förhand avgöra vilka anpassningar eller justeringar av verksamheten som kan behöva göras för att tillstånd ska erhållas eller anmälan bifallas. Detsamma gäller övriga tillstånd, dispenser eller anmälan som behöver göras enligt miljöbalken eller annan lagstiftning.

Biotopskydd

Planbeskrivningen bör beskriva hur det generella biotopskyddet (7:11 MB) för småvatten/våtmark i öppna diken hanteras.

Naturminne

Naturminne är ingen klassning, utan ett områdesskydd med specifika föreskrifter förordnade genom beslut enligt 7 kap. 10 § miljöbalken (eller motsvarande äldre lagrum). Enligt Hagstaekens naturminnesförordnande råder förbud att bland annat fälla eller i övrigt skada trädet (naturminne 0126-04-001 Hagstaeken). Kommunen bör därför ändra förklaringen för naturminne i planbeskrivningen (sid. 19) och se över om det påverkar planens genomförbarhet.

Formaliafrågor

Planbestämmelser

Egenskapsbestämmelsen ”trädl” är inte relevant för Hagstaeken så länge som skyddsförordnandet om naturminne gäller och Länsstyrelsens beslut om upphävande inte vunnit laga kraft. Kommunen bör därför se över planbeskrivningen (sid. 29) och plankartans bestämmelse inför granskning.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen lämnade ett samrådsyttrande över undersökningen till detaljplanen daterat 12 januari 2019. Länsstyrelsen bedömde då att detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan med hänsyn till miljökvalitetsnormer för vatten och att åtgärden bedömdes finnas med i Bilaga 1 till MKB direktivet (dnr: 402-55433-2019).

Inför samråd har kommunen vidare redogjort för planförslagets påverkan på miljön med hänsyn till miljökvalitetsnormer samt att det har klarlagts att åtgärden inte omfattas av MKB direktivet. Länsstyrelsen instämmer därför i kommunens bedömning att detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Möjligheten att följa miljökvalitetsnormer bör således kunna hanteras inom ordinarie planarbete.

Kommentar:

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Dagvattenutredningen och planbeskrivningen har förtydligats med att endast redogöra för ett förslag på hantering av dagvatten. Dagvattenanläggningarna kommer att anläggas med katastrofskydd. Detta studeras vidare i kommande projektering.

Planbeskrivningen har kompletterats med en beskrivning av den samlade miljöpåverkan på berörda dagvattenrecipienter från både kommunens och Trafikverkets anläggningar.

De anläggningar som kommunen ansvarar för i detaljplaneområdet bedöms föroreningsbelastningen minska i såväl halt som mängd med föreslagna dagvattenåtgärder.

Albysjön:

Den totala påverkan med Tvärförbindelse Södertörn, Glömstavägen och detaljplanen medför vidare inte någon ökning avseende dagvatten, varken i mängd eller föroreningsbelastning till Albysjön gentemot nuläget. Detta förutsatt att de dagvattenåtgärder som anges inom vägplanen respektive detaljplanen genomförs, samt att de tillkommande dagvattenåtgärder som håller på att utredas för Glömstavägen anläggs.

Orlången:

Trots att mängden hårdgjord yta ökar med utbyggd Tvärförbindelse Södertörn samtidigt som väg 259 med avrinning mot Orlången finns kvar kommer den totala föroreningsmängden att minska med föreslagna dagvattenåtgärder i vägplanen för Tvärförbindelse Södertörn, förutom för krom (Cr) där en mindre ökning kan ske, se Trafikverkets vägplan.

Endast ett mindre område som kommunen ansvarar för inom detaljplaneområdet avleds till Orlången. Från dessa anläggningar bedöms föroreningsbelastningen minska i såväl halt som mängd med föreslagna dagvattenåtgärder. Orlången kommer därmed inte påverkas negativt av detaljplanen och detaljplanen äventyrar inte att MKN kan uppnås.

Buller

En bullerutredning är genomförd och redovisad i planbeskrivningen.

Farligt gods

Huddinge kommun kommer bli huvudman för Glömstavägen när Tvärförbindelse Södertörn är byggd. Länsstyrelsen rekommenderar farligt godsleder. När Tvärförbindelse Södertörn är utbyggd föreslår kommunen att nuvarande väg 259 avklassificeras som led för farligt gods, då Tvärförbindelse Södertörn ersätter den funktionen. Det åligger på Trafikverket att utreda behovet av omledningsvägar, samt klargöra vilka krav som eventuellt medföljer. Trafikverket har ännu inte gjort någon sådan utredning.

Översvämningsrisk

En planbestämmelse om gångtunnel har preciserats i plankartan och avgränsats med en egenskapsgräns.

Vattenskyddsområde

Det noteras och att skyddsföreskrifterna ska tillämpas i lämpliga delar.

Vattenverksamhet

Trafikverket har ett pågående arbete med en tillståndsansökan om vattenverksamhet för Glömstadiket.

Biotopskydd

Glömstadiket omfattas av det generella biotopskyddet. Tvärförbindelse Södertörn kommer att påverka Glömstadiket och dess biflöden. Det är Trafikverket som med Tvärförbindelse Södertörn påverkar Glömstadiket, varför detta behandlas i vägplanen och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

Naturminne och planbestämmelser

Naturminnet benämns som ett områdesskydd och inte som en klassning efter revidering i planbeskrivningen.

Kommunens inställning är att Hagstaeken kan stå kvar på platsen och att det inte påverkar planens genomförbarhet. Hagstaeken har en skyddsbestämmelse i gällande detaljplan. Trafikverket har ansökt om att upphäva ekens naturminnesstatus, ärendet ligger för närvarande i Miljödepartementet och har ännu inte klarlagts. Kommunen anser att det är motiverat att ha kvar skyddsbestämmelsen "trädi" för Hagstaeken i plankartan.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Det noteras att länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Trafikverket

Gång- och cykelvägar: Utifrån planbeskrivningen skulle det kunna tolkas som att det är genom projekt Tvärförbindelse Södertörn som regionala cykelstråk tillkommer. Trafikverket vill framföra att det inom ramen för Tvärförbindelse Södertörn kommer ske om- och nybyggnad av både kommunala och statliga gång- och cykelvägar och delar kommer ha standard som regionala cykelstråk. Om- och nybyggnad kommer ske i enlighet med vad som framgår i vägplanen eller genom avtal med kommunen. Detta bör förtydligas i planbeskrivningen.

I planbeskrivningen anges att Trafikverket i ett separat projekt från Tvärförbindelse Södertörn planerar för gång- och cykelväg utmed 259-Glömstavägen vilket stämmer. Aktuell sträcka i det projektet är gamla

Stockholmsvägen – Katrinebergsvägen. I planbeskrivningen anges Myrstuguberget- Katrinebergsvägen.

Sida 8, Trafikverkets pågående planering: Meningen om att *den nya vägens konsekvenser med mera prövas i Trafikverkets vägplan och granskas sedan av länsstyrelsen* kan tolkas som att det är länsstyrelsen som granskar och godkänner vägplanen vilket blir felaktigt. Länsstyrelsen godkänner projektets miljökonsekvensbeskrivning och yttrar sig över vägplanen men det är Trafikverkets avdelning för planprovning som granskar och fastställer vägplanen. Meningen bör ändras så att detta framgår tydligare.

Sida 9, Trafikverkets pågående planering: Trafikverket anser att konsekvenstexter avseende projekt Tvärförbindelse Södertörn inte bör vara med i planbeskrivningen för denna detaljplan då konsekvensbedömning av Tvärförbindelse Södertörn görs inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningen som hör till vägplanen.

Sida 9, Trafikverkets pågående planering: Det kan tolkas som att planerad väg kommer skära genom sammanhängande naturområden och Trafikverket vill förtydliga att tunnel planeras under Flemingsbergsskogens stora sammanhängande naturområden. För att minimera inlänspråktagandet av oexploaterad mark så har lokaliseringen av Tvärförbindelse Södertörn från trafikplats Gladö till trafikplats Slätmossen förlagts i befintlig sträckning av väg 259, vilket innebär att befintlig väg breddas med två körfält.

Sida 12, barn- och ungdomsperspektivet: Vad gäller barriärer för barn och unga skulle det kunna läggas till att gång- och cykelvägar vid trafikplats Kästa kommer passera Katrinebergsvägen och Tvärförbindelse Södertörn planskilt.

Sida 17 Biltrafik: Meningen *Glömstavägen kommer att finnas kvar som kommunal lokalväg vid sidan av Tvärförbindelse Södertörn* behöver förtydligas. Delar av befintlig väg 259-Glömstavägen kommer fortsätta utgöra allmän väg men med kommunalt huvudmannaskap. Denna del kommer bland annat ha viktig funktion som omledningsväg för Tvärförbindelse Södertörn. Se även nedan under *planbestämmelser*.

Sida 19, Naturvärden: I plankarta finns planbestämmelser om skydd för vissa träd som endast får fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk. I planbeskrivningen framgår att Trafikverket utreder om något av dessa måste fällas med anledning av planerade åtgärder och att detta då måste motiveras. Trafikverket har en dialog med kommunen om detta och det är bra att det finns möjlighet att ta bort skyddsbestämmelser för träd inför granskningskedet som kan hindra planerade åtgärder.

Sida 20, ekologisk kompensation: Inom aktuellt planområdet är inga kompensationsåtgärder aktuella.

Sida 24, Buller: I stycke två anges att om utomhusnivåer inte kan nås så bör inriktning vara att utomhusvärdena inte överskrids. Trafikverket förmodar att det blivit en felskrivning och att inriktningen ska vara att inomhusvärdena inte överskrids.

Sida 35, ansvarsfördelning och huvudmannaskap: Trafikverket anser att skrivning om att Trafikverket är huvudman för statliga vägar ska ändras till att Trafikverket är väghållare för statliga vägar.

Övrigt: Sidnumrering saknas i planbeskrivningen.

Planbestämmelser

Befintlig väg 259-Glömstavägen är inom detaljplanen planlagd som GATA. Planerad cirkulationsplats på Glömstavägen och sträckan västerut avses som framgår av synpunkter under Biltrafik ovan fortsätta att utgöra allmän väg men med kommunalt väghållarskap. Trafikverket anser därför att den delen bör ha planbestämmelse VÄG.

Dagvattenutredning

På sida 3 i stycke 1 står det norr om *Förbifarten* vilket bör ändras till Tvärförbindelse Södertörn.

Kommentar:

Planbeskrivningen har reviderats utifrån delar av Trafikverkets synpunkter. Angående avsnittet om konsekvenstext på sida 9 i planbeskrivningen är den kvar. Den skrivelsen anses vara underlättande för allmänheten att förstå projektet. Vidare delar kommunen inte Trafikverkets bedömning om användningsbestämmelse för Glömstavägen. Eftersom Glömstavägen är en väg som har många målpunkter längs gatan bör den utifrån Boverkets riktlinjer regleras som GATA.

Lantmäterimyndigheten

Sista meningen i första stycket under avsnittet Fastighetsbildning borde kunna strykas då det i meningen efter konstateras att det inte är aktuellt med fastighetsregleringar.

I avsnittet om ledningsrätter har två ledningsrätter felaktigt blivit omnämnda som servitut. Det gäller 0126K-16948.1 och 0126K-11749.1.

Enligt PBL 33§ ska det av planbeskrivningen framgå bl.a. de fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att planen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt samt vilka konsekvenser dessa åtgärder får för fastighetsägarna och andra berörda. Lantmäterimyndigheten anser att det som står i planbeskrivningen om ledningsrätter och servitut inte uppfyller detta.

Kommentar:

Texten om fastighetsbildning har tagits bort i planbeskrivningen.

Skrivelsen om ledningsrätter har justerats efter Lantmäteriets synpunkt.

I genomförandebeskrivningen har det förtydligats att det är Trafikverket som projekterar och genomför både Trafikverkets och kommunens nya anläggningar. Eventuella behov av förändringar av befintliga servitut och ledningsrätter studeras och hanteras av Trafikverket inom ramen för sin projektering och ledningssamordning.

Region Stockholm, Trafikförvaltningen

I planbeskrivningen nämns vilken kollektivtrafik som finns inom planområdet, trafikförvaltningen saknar dock en beskrivning över hur busstrafiken och busshållplatserna påverkas av denna detaljplan. Den här trafikplatsen är mycket viktig för busstrafiken och enligt granskningshandlingar för tvärförbindelsen ska Trafikverket utreda möjligheten att anlägga busskörfält vid denna plats. Trafikförvaltningen ser positivt på detta men vill att kommunen säkerställer att denna detaljplan inte omöjliggör den här typen av åtgärder.

Enligt handlingar för tvärförbindelsen visar det på fördröjningar i trafikplats Kästa. Flera busslinjer (stombussar och lokalbussar) med mycket hög turtäthet och högt resande förväntas trafikera platsen. Det är därför av stor vikt att en lokal koppling kan säkras på sikt för att dessa bussar ska undvika att fastna i trafikplatsen. En lokal koppling bidrar till att skapa en mer robust kollektivtrafik.

Trafikförvaltningen behöver ytterligare information om lutningarna inom detaljplaneområdet inför kommande planeringsskede. Exempelvis saknas lutningsangivelser för Katrinebergsvägen, i plankartan finns två punkter utsatta som visar på en ca 8% lutning söder om cirkulationen. Det överstiger Trafikförvaltningens riktlinjer (RiBuss) om max 7% lutning på sträcka. Inför korsningar och vid hållplatser får lutningen vara som störst 3,5% i befintlig miljö och max 2,5% vid nybyggnation. För korsningen med Glömstavägen och cirkulationsplatsen ser lutningen ut att bli ca 4%.

Kommentar:

Synpunkten om busshållplats noteras. Trafikverket projekterar och genomför projektet och är den part som dialog om detta bör föras.

Det noteras att Trafikförvaltningen belyser att lokala kopplingar bör säkras i området vid den här detaljplanen.

Trafikverket projekterar även kommunens anläggningar och för att säkerställa att Trafikförvaltningen har korrekta underlag bör kontakt om lutningsförhållanden tas med Trafikverket. Yttranden sänds över till Trafikverket för kännedom.

Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar:

Yttrandet noteras. Trafikverket ansvarar för ledningssamordningen i projektet. Yttrandet sänds över till Trafikverket för kännedom.

Skopans samfällighetsförening

Det är framförallt våra synpunkter på de negativa konsekvenser som tvärförbindelsen får för samhällsutvecklingen och samhörigheten mellan Huddinges kommundelar som vi vill dela med oss av till er. Dessa finns i yttrandet under rubriken "Barriär mellan bostadsområden" på sidan 2. Vi ser en stor risk för att tvärförbindelsen kommer öka segregeringen mellan bostadsområdena, och att allt söder om tvärförbindelsen kommer att bli en isolerad kommundel som upplevs ligga på "fel sida" om tvärförbindelsen. Vi ser också stora risker för att den planerade stadsdelen Loviseberg kommer att förlora i attraktivitet med anledning av tvärförbindelsen. Men även våra övriga synpunkter i yttrandet är relevanta för kommunens planärenden.

Med anledning av de negativa konsekvenserna av tvärförbindelsen anser vi i Skopans samfällighetsförening att kommunen noga bör överväga om kommunens detaljplaner verkligen ska göras om för att anpassas till statens planering. Vi tycker att det är mer ansvarsfullt att de kommunala detaljplanerna tar avstamp i de egna kommuninvånarnas bästa och tar sikte på en hållbar samhällsutveckling för Huddinge.

Yttrande till vägplan

Vi motsätter oss att tvärförbindelsen dras genom Glömstadalen, i synnerhet som den är planerad att gå ovan mark stora delar av sträckan. Vi är dock medvetna om att beslutet om korridor/lokalisering redan är taget. Om det beslutet, trots alla väldokumenterade negativa konsekvenser, kommer kvarstå även framöver finns det en rad goda skäl och tunga argument för att förlänga tunneln vid Masmo hela vägen ut till Solgård. Tung trafik i långa tunnlar påverkar trafiksäkerheten och luftkvaliteten men måste ändå anses vara det minst dåliga alternativet om vägen ska dras längs med Glömstavägen.

Närhet till grönytor och ostörd natur

Att bryta upp de ängar och åkrar som finns längs med Glömstavägen blir ett stort ingrepp i landskapsbilden och kulturmiljön, och är dessutom oåterkalleligt. Utöver ängar och åkrar finns det flera sammanhängande grönytor söder om Glömstavägen som idag används av boende i närområdet för lek, promenader, motion och avkoppling. De lämpar sig väl för korta stunder i naturen som inte kräver någon transport eller planering. Förlusten av dessa grönytor kommer innebära en rejäl försämring av möjligheterna till spontan rekreation.

I bedömningen av konsekvenserna av att låta tvärförbindelsen breda ut sig över ängar, åkrar och grönytor borde Trafikverket bättre ha vägt in den planerade stadsdelen Loviseberg. När stadsdelen kommer på plats försvinner delar av den skog och mark som finns mellan Kästa och Flottsbro. Det innebär att Kästa förlorar sina nära rekreationsytor både västerut mot Flottsbro och norrut mot tvärförbindelsen. Med ytterligare 7 000 nya bostäder i området kommer det behövas fler nära grönytor för rekreation än vad vägplanen medger. Närhet till natur främjar både fysisk och psykisk hälsa för enskilda, men ger även positiva effekter på samhällsnivå.

Förtätning och användande av mark för bebyggelse och vägar är oundvikligt i den takt Stockholmsregionen växer. Men dragningen av tvärförbindelsen ovan mark förfular ett område som så här långt har lyckats förena förtätning och nybyggnation med ett bevarande av befintliga natur-, kultur- och levnadsmiljöer. Ju mer förtätad bebyggelsen blir desto viktigare är det att bevara de grönområden som binder samman olika områden och som kan nyttjas av många.

- Med en vägtunnel på sträckan längs med Glömstavägen kan de viktiga nära rekreationsytorna bevaras och inga bilresor behöver göras av boende för spontan rekreation i naturen.
- Trafikverket borde i större utsträckning ha vägt in den planerade stadsdelen Loviseberg i sina konsekvensanalyser.

Ökade bullernivåer i bostadsområde

Vi ser mycket allvarligt på det faktum att bullernivåerna kommer öka markant bland annat i Kästa och Solgård. De beräknade bullerstörningarna måste tas på större allvar än att bara åtgärdas med bullerskydd av olika slag. Vi är mycket bekymrade över att nivåerna kommer överstiga gränsvärden för fastigheter i vägens omedelbara närhet, både på vår sida och på den norra sidan av vägen. Det är också oroande att trafikbullernivåerna beräknas öka även på längre avstånd från vägen.

Buller vid Gömmaren kan leda till mer biltrafik

Vi är också bekymrade över den påverkan vägen får på Gömmarens naturreservat, framförallt genom ökat buller. Gömmaren är ett oerhört populärt naturområde året runt, och en viktig friluftspunkt för oss som bor i Masmö, Kästa, Glömsta och Vistaberg. Gömmaren ligger inom promenad- och cykelavstånd, har direkt förbindelse med Källbrinks IP och är dessutom en populär plats för friluftsdagar

och liknande. Om Gömmaren får minskad attraktivitet är risken stor att vi som då bor i närområdet i stället tar bilen till ett ostört naturområde längre bort.

Risk för mindre nyttjande av gång- och cykelväg trots ökad trafiksäkerhet

Cykel- och gångstråket som ska gå längs med tvärförbindelsen på sträckan Masmö-Solgård kommer att ligga mycket nära vägen där buller- och partikelnivåerna kommer vara höga. Dessutom kommer den visuella bilden som domineras av vägen och bullerskydden att upplevas som negativ. Vi ser därför en stor risk för att cykel- och gångvägens närhet till vägen kommer leda till en minskad användning mot idag, och därmed kommer vägplanens vision om ett ökat ”grönt” resande att motverkas.

Barriär mellan bostadsområden

Med det nya breda vägsystemet ovan mark blir det en påtaglig barriär som vi tror får negativa konsekvenser för samhörigheten mellan bostadsområdena norr och söder om Glömstavägen. Många skolelever som bor i Kästa går i Glömstaskolan, Vistaskolan eller Skapaskolan, som alla ligger på den norra sidan av Glömstavägen. Det finns också många barn som går i förskola i Glömsta eller Vistaberg. Flera av fritidsaktiviteterna för Kästas barn och tonåringar är dessutom förlagda till skolornas idrotshallar och Källbrinks idrottsplats. För barnens och tonåringarnas upplevda samhörighet med jämnåriga i andra områden kommer tvärförbindelsen få negativa konsekvenser. Här tror vi att det kan komma att handla om att bo på ”rätt” sida om vägen.

Vi är medvetna om att det planeras för säkra gång- och cykelpassager som ska förbinda den norra och södra sidan av vägen, men en gång- och cykelbro och en tunnel kommer inte kunna minska upplevelsen av en barriär mellan norr och söder. Dessutom tror vi att den gång- och cykeltunnel som planeras öster om trafikplats Kästa med stor sannolikhet kommer att upplevas som otrygg vissa tider på dygnet.

Om vägen trots allt slutligen kommer gå ovan mark bör fler alternativ för passager utredas för att lindra barriäreffekten. Ett bra alternativ vore breda passager med gång- och cykelbanor och med ett grönt stråk liknande de ekodukter som planeras som skyddsåtgärd för djur. Upplevelsen bör vara park snarare än asfalt.

Huddinge har redan idag problem med utspridda isolerade kommundelar. Som tvärförbindelsen är planerad kommer vi få ytterligare en isolerad kommundel, det vill säga allt som hamnar söder om tvärförbindelsen. Vi ser en oro för att många i framtiden kommer tro att Botkyrka börjar vid tvärförbindelsen, och att upplevelsen blir att den regionala kärnan Flemingsberg hamnar utanför Huddinge. Det leder till att samhörigheten inom Huddinge riskerar att minska och att segregeringen mellan områdena ökar, vilket får flera negativa konsekvenser för samhällsutvecklingen. Det blir i första hand en utmaning för Huddinge kommun, och inte för staten. Men eftersom det blir en direkt konsekvens av att tvärförbindelsen anser vi att synpunkten hör hemma här.

- Med en tunnel hela sträckan längs med Glömstavägen kan de olika bostads-områdena och stadsdelarna bindas ihop och en ökad segregering förhindras.

Miljö- och klimatpåverkan

Avslutningsvis vill vi framhålla att vi är djupt oroade över de kort- och långsiktiga konsekvenserna som tvärförbindelsen kommer få för artrikedomen i naturen, miljön och klimatet. Flera andra aktörer har lämnat yttranden och synpunkter kring hur projektet förhåller sig till nationella miljö- och klimatmål, och vi väljer att bara uttrycka vår stora oro och frustration inför dessa risker.

Sammantaget anser vi att den framtagna vägplanen medför alltför stora negativa konsekvenser för såväl djurliv, natur- och kulturmiljöer som för Huddingebornas hälsa och levnadsmiljöer. Riskerna vägs inte upp av vinsterna med en markant ökad trafiksäkerhet och ett effektivare trafikflöde i regionen. Dessutom är vi tveksamma till att den beräknade effektiviteten i trafikflödet blir långvarig.

Vi har svårt att acceptera synsättet att det är okej att offra flera bostadsområden och att ge avkall på beslutade nationella miljö- och klimatmål.

Låt inte tvärförbindelsen gå ovan jord längs med Glömstavägen. Gräv ner den eller ompröva lokaliseringsbeslutet. Allra bäst vore att ta fram en ny modern plan som bättre tar hänsyn till nationella och globala mål för ett hållbart samhälle.

Kommentar:

Det är Trafikverket som planerar, projekterar och bygger Tvärförbindelse Södertörn. Synpunkter på Tvärförbindelse Södertörns innehåll och utformning bör vändas till Trafikverket. Förvaltningen noterar Skopans samfällighetsförenings yttrande till Trafikverkets vägplan.

Förvaltningen anser att det finns ett stort behov av en ny kapacitets stark väg genom Huddinge kommun. Bland annat för att Glömstavägen är en olycksdrabbad väg, och bland annat för att den nya vägen och cykelstråket, som ingår i projektet, kommer ge bättre framkomlighet och säkerhet för såväl bilister, cyklister, gångtrafikanter och den stora mängd godstrafik som dagligen trafikerar Södertörn. Vidare är Tvärförbindelse Södertörn av riksintresse. Vägen pekas ut i både den regionala utvecklingsplanen och i kommunens översiktsplan. Utifrån ovan anser förvaltningen att Trafikverkets nya väg stämmer överens med de kommunala målen och intressena, samt överväger de negativa effekterna som bland annat ökade bullernivåer.

Stockholm Vatten och Avfall

Allmänt

Planområdet för Grantorp 5:1 mfl. ingår delvis i SVOA:s befintliga verksamhetsområde för spill- och dricksvatten samt dagvatten. Den planerade flytten av lokalgata innebär att lokalgatan delvis hamnar utanför beslutade verksamhetsområden.

SVOA ansvarar för VA-tjänster i enlighet med lag (2006:412) om allmänna vattentjänster inom beslutade verksamhetsområden. Detta ansvar omfattar anslutande dagvattenflöden till planområdet i enlighet med branschpraxis. Dagvattenflöden som överstiger dessa (ofta kallat ”skyfall”) ansvarar byggherren och kommunen för att planera. Dessa extrema dagvattenflöden ska planeras för så att de kan avledas från bebyggelse och infrastruktur till mindre känsliga ytor så risken för skador vid översvämning minskas. Detta görs i huvudsak genom en väl planerad höjdsättning

Befintlig VA-anläggning

SVOA har en befintlig VA-anläggning inom de berörda områdena bestående av samhällsviktiga huvudvattenledningar, mindre distributionsledningar för dricks-, spill- och dagvatten och ett komplext dagvattensystem, se Dagvatten nedan. Det är mycket viktigt att dessa anläggningar ej utsätts för driftstörningar. Huvudvattenledningarna försörjer förutom Huddinge kommun även delar av Botkyrka kommun samt samhällsviktiga funktioner som Huddinge sjukhus. Endast kortare driftstörningar på den berörda VA-anläggningen i form av välplanerade avstängningar kommer att vara tillåtna efter godkännande från SVOA. SVOA måste ha ständig åtkomst till befintlig och planerad anläggning för att säkra VA-försörjningen. Detta gäller både under byggskede, för arbeten som påkallats av Tvärförbindelse Södertörn oavsett byggherre, samt i driftskede då byggherrarna har tagit sina nya anläggningar i drift.

Delar av den allmänna VA-anläggningen inom planområdet kan vara grunt förlagd, vilket innebär att särskilda skyddsåtgärder kan krävas vid arbeten nära dem. SVOA:s anvisningar för byggentreprenörer kan hittas på vår externa webb: www.svoa.se. Byggherrar ska se dessa krav som minimikrav vid arbeten i anslutning till eller på SVOA:s anläggningar.

Drift- och underhåll

De planerade stråken för framförallt gång- och cykeltrafik riskerar att hamna i konflikt med befintliga och planerade VA-anläggningar i området och den markåtkomst som SVOA behöver för att åtgärda ev. framtida driftstörningar. Detta med hänsyn till Tvärförbindelsens utbredning samt fria utrymmen i anslutning till planerade gång- och cykelstråk. Vid en driftstörning på den allmänna VA-anläggningen kommer sannolikt schaktarbetena bli så omfattande att gång- och cykelstråk måste tillfälligt stängas. Det i sin tur kan leda till en omfattande omväg för fotgängare och cyklister.

Vidare vid planeringen av landskapet är det mycket viktigt att åtgärder avseende trädplantering och dylikt utförs med träd vars art är av sådan karaktär att de inte

kan skada den allmänna VA-anläggningen. Erforderligt skyddsavstånd mellan träd och allmän VA-anläggning måste säkerställas. Skyddsavstånd är beroende av vilken trädart som avses planteras och vilket djup VA-anläggningen är anlagd på.

Utrednings- och projekteringsarbeten

Trafikverket har identifierat flera konflikter mellan den planerade trafikleden och SVOA:s befintliga anläggningar inom det berörda väg- och detaljplaneområdet under deras arbete med systemhandlingskedde för Tvärförbindelse Södertörn. Trafikverket har även identifierat motsvarande konflikter med övriga ledningsägare, vilket kan leda till ytterligare konflikter mellan SVOA, Trafikverket och/eller övriga ledningsägare. Trafikverket har ännu inte påbörjat arbetet i det berörda området, vilket gör det svårt för SVOA att se över exakt vad dessa konflikter innebär. SVOA kan därför inte uttala sig om vad det kan få för följd vid upphävandet av detaljplanerna. Det är dock klart att den befintliga VA-anläggningen kommer att behöva byggas om för att möjliggöra både den nya trafikleden och den kommande lokalgatan. Exempelvis kommer erforderliga skyddskulvertar och huvudledningar att behöva flyttas, vilket är mycket krävande åtgärder med avseende på tid för genomförande och omkostnader, se även Ekonomi nedan.

Pågående entreprenader

Utöver den befintliga anläggningen har SVOA ett pågående arbete med att bygga en ny huvudvattenledning inom den västra delen av planområdet. Detta arbete är samordnat med Tvärförbindelse Södertörn och omfattar utöver den nya huvudvattenledningen även vissa konfliktåtgärder som uppstår på den nya trafikleden, se även Ekonomi nedan.

Dagvatten

SVOA:s dagvattenanläggning består av en dagvattentunnel, -ledningar och Glömstadiket som ingår i ett komplext dagvattensystem som sträcker sig från Albysjön till Orlången. Detta dagvattensystem regleras av en äldre vattendom (AD 139/1968). Eventuella förändringar i denna anläggning kan kräva ett omfattande utredningsarbete samt ny miljöödom. Vidare finns det en naturlig vattendelare i område vars natur är sådan att de inkommande flödena styr hur avledningen fördelas huvudsakligen till Albysjön, men även i mer eller mindre utsträckning till Orlången. Då det i dagsläget är höga vattennivåer i Övre Glömstadiket jämfört med befintliga fastigheter i Vårdkasen är det mycket viktigt att inga åtgärder/arbeten utförs så att vattenståndet i framförallt Övre Glömstadiket höjs.

Huddinge kommun anger på sida 24 i planbeskrivningen att "...Inga ökade flöden bedöms medföras av detaljplanen eftersom Glömstavägen är befintlig och Katrinebergsvägen ska flyttas i sidled. Befintlig placering av Katrinebergsvägen planeras att återställas till grönområde....". SVOA önskar ett förtydligande till hur Huddinge kommun har kommit fram till att flödena ej bedöms ökas med anledning av den nya detaljplanen. Det framgår inte vilka flöden som Huddinge utgår från i dagsläget och den nya planskildade cirkulationen borde innebära en ökad andel hårdgjord yta samt påverka dagvattenflödet i området. SVOA behöver en

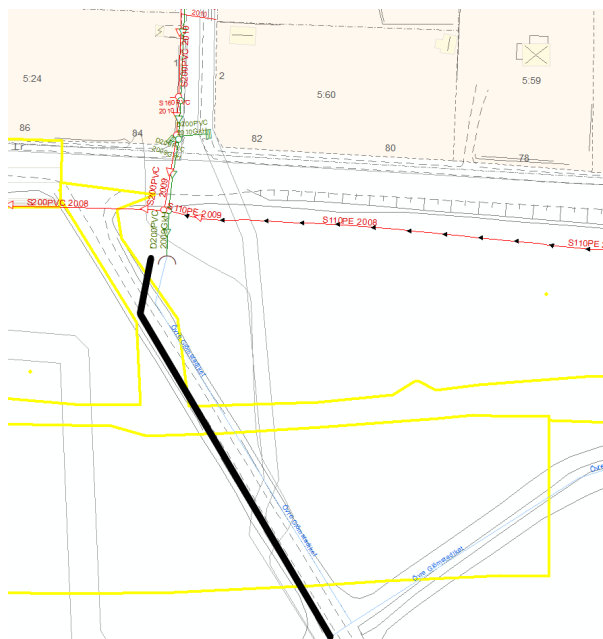

tydligare redovisning av vilka flöden som beräknas uppkomma efter ombyggnation, samt om dessa förväntas öka jämfört med nuvarande situation. Detta bör redovisas tydligare i bland annat dagvattenutredningen.

Huddinge kommun anger följande på sida 25 i planbeskrivningen. ”...Norra delen av planområdet består mestadels av ängsmark men även en gång-och cykelbana. Öster om gång-och cykelbanan finns ett dike med sydlig flödesriktning som ansluts till Glömstadiket. Dagvatten som uppstår på ängsmarken i denna del av planområdet avrinner i sydlig riktning till Glömstadiket. Glömstadiket rinner vidare i västlig riktning för att slutligen mynna ut i Albysjön. Enligt VA-underlag finns inga dagvattenledningar längs med eller i anslutning till Glömstavägen....”. SVOA vill påtala att Glömstadiket sträcker sig över hela Glömstadalen och avrinner både till Albysjön i väst och till Orlången i öst. Huddinge kommun behöver se över denna del av planbeskrivningen.

Den nya detaljplanen och den planerade lokalgatan kommer att hamna i konflikt med en del av det Övre Glömstadiket, se bild 1 nedan.

På sida 35 under Genomförande i planbeskrivningen anges att ”... Diket kan komma att kulverteras tillfälligt under byggtiden....” SVOA anser att tillfälliga kulverteringar kan vara möjliga att genomföra, men inte permanenta. Åtgärder ska följa Huddinge kommuns dagvattenstrategi. Det är viktigt att samtliga åtgärder, tillfälliga och permanenta, rörande dagvatten utförs så att funktionen bibehålls. Ev. åtgärder, såsom kulvertering, får ej innebära en strypning av flödena genom dagvattensystemet.

SVOA vill även påtala nödvändigheten att samordna detaljplan med vägplan för Tvärförbindelse Södertörn. SVOA har uppmärksammat flera punkter, såsom planerad hantering av grund- och dagvatten, nya anläggningar som andra byggherrar planerar att anlägga i konflikt med SVOA:s befintliga anläggningar

m.m. Detta tydliggör behovet av att se det större perspektivet för vad Tvärförbindelse Södertörn innebär för befintliga och planerade anläggningar.

Den nya trafikleden och trafikplatsen innebär att en primärled för farligt gods kommer att anläggas nära SVOAs dagvattenanläggning. Detta medför en väsentligt ökad risk för att farligt gods kontaminerar dagvattennätet. Då den befintliga dagvattenanläggningen i området är utformad så att avledning sker till både Albysjön och Orlångens våtmark kan en olycka med farligt gods i detta område leda till omfattande miljöskador och dyra saneringsbehov. Berörda väghållare måste säkerställa katastrofskydd för att förhindra detta. Som tidigare nämnt ingår Albysjön i den primära vattenskyddszonen för Östra Mälarens vattenskyddsområde. Stora delar av detaljplanens område ingår även i den sekundära skyddszonen. Särskilda skyddsföreskrifter gäller inom Östra Mälarens vattenskyddsområde.

Huddinge kommuns dagvattenutredning

Dagvattenutredningen (*Dagvattenutredning Kästa, Norconsult 2020-12-02*) redovisar på ett tydligt sätt förslag till dagvattenhantering för de vägavsnitt av kommunala vägar som ska justeras för att ansluta till ny trafikplats vid utbyggnad av Tvärförbindelse Södertörn. SVOA har några inspel som behöver förtydligas i dagvattenutredningen, eller planbeskrivningen, vilka listas nedan:

- Dagvattenutredningens redovisning av flöden bör kompletteras i enlighet med kommunens checklista för dagvattenutredningar, se checklistans rubrik Dagvattenflöden. Antagandet att räkna området som ”Gles bebyggelse” enligt P110 bör ses över.
- Utredningen bör kompletteras med underlag och info från kommunens skyfallskartering (både avseende flöden och stående vatten) förutom redovisning av underlag från Trafikverkets skyfallsutredningar.
- Dagvattenutredningen bör förtydligas och justeras för att redovisa de punkter som saknas enligt checklista för dagvattenutredningar under rubrikerna Avrinningsområden och avvattningstvågar och Översvämningsrisker.
- Utredningen eller planbeskrivningen får gärna förtydliga vilka delar av föreslagna dagvattensystem som föreslås ägas och ansvaras av kommunen respektive Trafikverket. Då föreslagna dagvattenhantering huvudsakligen ska hantera vägavvattning ser inte vi att dessa ska tillfalla SVOA.
- Utredningen kan förtydliga vilken av bilagorna 1 och 2 till dagvattenutredningen som redovisar vilket av de två förslagen till dagvattenhantering för det södra delområdet.
- Utredningen redovisar åtgärder vilka kommer i direkt konflikt med SVOA:s befintliga anläggningar. Exempelvis rörmagasin enligt bilaga 3 till dagvattenutredningen. Kan utredningen kompletteras med hur dessa konflikter avses åtgärdas så att SVOA:s befintliga anläggning bibehåller sin funktion?

Norconsult anger vidare att dagvatten bedöms kunna avledas till Orlången utan att påverka recipienten negativt. SVOA anser att det ej är klargjort att den tekniska

kapaciteten avseende varken flöden eller rening för att möjliggöra avledning till Orången är säkerställd. Det måste utredas vidare innan det g r att avgöra om avledning  r möjligt till Orången. Norconsult anger även att Huddinge kommun bör överväga avledning till Albysjön. SVOA vill påtala att Albysjön utg r primär vattenskyddszone enligt  stra Mälarens Vattenskyddsområde. SVOA anser att det i dagsläget ej g r att uttala sig om vilket alternativ som  r lämpligast, avledning till Albysjön eller Orången. Detta måste noggrant utredas innan en möjlig l sning kan identifieras.

Exploateringar

Utöver Tvärförbindelse Södertörn planerar Huddinge kommun f r en omfattande utveckling i sydvästra Huddinge till  r 2035, bland annat i Loviseberg. De pågående och kommande exploateringarna i området innebär ett ökat behov av allmänna VA-tjänster för områden som ska anslutas till VA-anläggningen. SVOA har ett pågående arbete där det framtida behovet ses över för att säkerställa VA-försörjningen för de nya exploateringarna. I detta läge  r det inte klart vilka ledningsstråk som kommer att krävas för att säkra den framtida VA-försörjningen. SVOA kan i dagsläget därför inte säga exakt hur upphävandet av de berörda detaljplanerna kommer påverka framtida exploateringar i området.

Vidare har Stockholms Läns Landsting påbörjat arbete med Spårväg Syd. Den planerade sträckan f r Spårväg Syd kommer att hamna i konflikt med SVOA:s befintliga anläggningar, vilket kan innebära att SVOA måste bygga om den befintliga VA-anläggningen. Det  r i dagsläget oklart om detta har någon påverkan på upphävandet av detaljplanerna för Grantorp 5:1 mfl. vidare utredning krävs.

Detta g r att samordningen mellan Tvärförbindelse Södertörn, Spårväg Syd och framtida exploateringar måste prioriteras högt. Denna samordning ingår inte i SVOA:s ansvar att säkerställa, då det ingår i exploatörernas ledningssamordnings (LSO)-ansvar samt kommunens ansvar genom planmonopolet. SVOA ser att det  r av ytterst vikt att det upprättas en tydligt avgränsad ledningssamordning och produktionsplanering för att säkra utrymme för nödvändig infrastruktur under byggnation och framtida driftskede.

Ekonomi

SVOA anser att samtliga åtgärder (ex. projektering, entreprenadarbeten, tillståndsansökningar m.m) som föranleds av upphävandet av de berörda detaljplaneområdena ska bekostas av den part som initierat upphävandet. Kostnads- och ansvarsfördelning ska regleras genom avtal mellan SVOA och initierande part.

Det  r möjligt att nyligen anlagda VA-anläggningar måste flyttas för att möjliggöra eventuella framtida exploateringar innan deras tekniska livslängd har uppnåtts. I sådana fall ska kostnadsansvar bedömas utifrån det enskilda fallet. Det kan vara mycket kostsamt att flytta på befintliga anläggningar, vilket gör att det är mycket viktigt att inte flytta de befintliga anläggningarna i onödan och att erforderlig ledningssamordning sker med berörda byggherrar.

Fastighetsrättsligt

SVOA har, genom huvudavtalet mellan SVOA och Huddinge kommun, nyttjanderätt för VA-anläggningarna belägna inom allmän plats enligt rådande detaljplan. Då denna nyttjanderätt inte innefattar icke-detaljplanelagd mark eller kvartersmark måste SVOA:s rättigheter gällande de befintliga och planerade VA-anläggningarna säkras genom servitutsavtal innan detaljplanerna upphävs. Det finns även ett officialservitut för den befintliga avloppstunneln samt en ledningsrätt för underjordisk vattenledning som korsar berört detaljplaneområde.

Delar av ovan nämnda befintliga anläggningar kommer att flyttas med anledning av Tvärförbindelse Södertörn, vilket kan leda till ytterligare behov av servitutsavtal/nyttjanderätt för de nya lägena.

Huddinge kommun måste beakta att områdets beskaffenhet, med hänsyn till bland annat höjdsättning och vattenskyddsområde (Östra Mälarens Vattenskyddsområde) samt anslutande exploateringar för bostäder och infrastruktur, väsentligt försvårar SVOA:s möjligheter att bibehålla och bygga den VA-anläggning som krävs för att uppfylla ansvaret som huvudman för VA. SVOA måste därför skyndsamt kunna säkra erforderlig mark för att flytta gamla och bygga nya VA-anläggningar i närområde.

Vidare har SVOA uppmärksammat att plangränserna är placerade på sådant vis att SVOA:s befintliga anläggningar hamnar olämpligt i förhållande till plangränserna. Detta kan medföra ett omständligt arbete med att teckna nya servitutsavtal och/eller flytta befintlig anläggning.

Sekretess

Enligt SVOAs gällande rutiner råder sekretess för handlingar vars totala yta är ≥ 30 ha och som redovisar ex. geografiska lägen av avloppstunnlar och huvudvattenledningar. Detta bör beaktas av Huddinge gällande vilka anläggningar och nyttjanderättsområden som redovisas på plankartan.

Kommentar:

Allmänt

SVOA:s påpekande om verksamhetsområde och allmänna vattentjänster noteras.

Befintlig VA-anläggning

Det är Trafikverket som projekterar och bygger både Trafikverkets och kommunens anläggningar. Trafikverket ansvarar vidare för ledningssamordningen. SVOA:s yttrande om befintlig VA-anläggning, drift- och underhåll, utrednings- och projekteringsarbeten samt pågående entreprenader noteras och yttrandet skickas till Trafikverket för kännedom.

Drift- och underhåll

Förvaltningen noterar vikten av åtgärder för trädplantering och tar med sig det i det fortsatta arbetet. Vidare noteras riskerna för konflikter mellan anläggningar. Yttrandet skickas även till Trafikverket för kännedom.

Utrednings- och projekteringsarbeten

SVOA:s synpunkter om behov över kommande utredningar och projekteringar noteras.

Pågående entreprenader

SVOA:s belysande om samordning med Trafikverket angående ny huvudvattenledning noteras.

Dagvatten

Dagvattenutredningen och planbeskrivningen har förtydligats angående redovisningen av flöden. Cirkulationsplatsen ingår inte i kommunens dagvattenutredning, utan hanteras av Trafikverket och ingår i dagvattenutredningen som hör till vägplanen. Dagvattenutredningen har förtydligats med detta.

Planbeskrivningen har reviderats angående beskrivningen om Glömstadikets sträckning.

Eftersom det är Trafikverket som är ansvarig för förändringarna av gator och hårdgörande vid området med Övre Glömstadiket skickas SVOA:s yttrande vidare till Trafikverket för kännedom.

Det är Tvärförbindelse Södertörn och därmed Trafikverket som eventuellt behöver kulvertera Glömstadiket undre byggskedet. För utförligare beskrivning kring detta hänvisas därför till Trafikverket och vägplan för Tvärförbindelse Södertörn.

Förvaltningen instämmer i att fortsatt dialog mellan alla parter behövs för att få till en god samordning.

Dagvattenanläggningarna ska ha katastrofskydd. Detta kommer att studeras vidare i kommande projektering.

Huddinge kommuns dagvattenutredning

Dagvattenutredningen har reviderats utifrån delar av SVOA:s synpunkter. Notera att dagvattenanläggningar för kommunala vägar ägs och driftas av kommunen, samt att det är Trafikverket som projekterar och bygger både kommunens och Trafikverkets anläggningar. Trafikverket ansvarar därmed för ledningssamordningen.

Förvaltningen noterar SVOA:s resonemang om avledning till recipient. Eftersom detaljplanen behöver förtydliga till vilken recipient avledning sker och eftersom status är bättre i Albysjön har förvaltningen valt att leda dagvatten till Albysjön istället för Orlången för den södra delen av planområdet. En liten mängd dagvatten från den norra delen av planområdet kommer fortsättningsvis avledas till Orlången.

Exploateringar

Förvaltningen noterar SVOA:s uppmaning om förbättrat och tydlig samordning för detta projekt och andra. Fortsatt bra dialog mellan Trafikverket, kommunen, SVOA och regionen behövs.

Ekonomi

SVOA:s upplysning om kostnadsansvar noteras.

Fastighetsrättsligt

Förvaltningen noterar SVOA:s fastighetsrättsliga synpunkter. Förvaltningen har påbörjat dialog med Trafikverket och SVOA om detta.

Sekretess

Förvaltningen noterar SVOA:s synpunkt om sekretess. Förvaltningen för dialog med Lantmäteriet om frågan.

Vattenfall

Vattenfall Eldistribution har elnätanläggningar inom området och inom närområde för aktuell detaljplan bestående av 24 kV markkabel, 24 kV nätstation, 0,4 kV markkabel, kabelskåp, signalkabel, samt en skrotad markkabel.

Vattenfall Eldistribution gör följande bedömning:

- När det gäller frågor om lågspänningskablar och kabelskåp som inte berörs av ledningsrätt kommer dessa att fångas upp i detaljprojekteringen som Trafikverket samordnar.
- Vi har fyra ledningsrätter som berörs för stråk med mellanspänningskablar. Det går i detta skeda inte att ange var dom nya stråken för mellanspänningskablarna kommer att hamna, utan detta får kommande detaljprojektering fastslå.
- Eftersom det är Trafikverket som bygger den nya trafikplatsen blir det Trafikverket som vi kommer att teckna avtal med avseende de anläggningar som behöver flyttas.

Vattenfall Eldistribution önskar ett E-område för befintlig nätstation i den nya planens plankarta. Vi önskar en storlek 10x10 meter för E-området.

Vattenfall Eldistribution ser fram emot en fortsatt bra dialog avseende ledningssamordning i vanlig ordning och att vi blir kallade i god tid till detta forum.

Vattenfall Eldistribution vill informera om följande:

- En eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploitören.
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Detta beställs via Post och telestyrelsens www.ledningskollen.se
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av plangenomförandet.

Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid eller över elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Kommentar:

Det noteras att Vattenfall har anläggningar i planområdet och befintliga ledningsrätter eventuellt påverkas. Kommunen gör samma bedömning som Vattenfall att frågor rörande Vattenfalls ledningar fångas upp i Trafikverkets detaljprojektering och ledningssamordning.

Kommunen noterar Vattenfalls önskemål om placering av E-anläggning. Fortsatt diskussion om hur området ska regleras över sikt behöver föras. E-anläggning får placeras på allmän plats och nätstationen kan fortsatt befinna sig i området. Övrig information noteras.

Vårby Fittja Hembygdsförening

Vårby-Fittja hembygdsförening anser att Tvärförbindelse Södertörn inte ska byggas ut enligt nuvarande planer och vi anser det därför felaktigt att Huddinge Kommun anpassar sina detaljplaner för att göra denna utbyggnad möjlig. Vi har tidigare också framfört detta beträffande upphävande av diverse detaljplaner i Vårby och Haga.

På grund av Klimat-, Kultur- och Naturskyddskäl anser vi att Trafikverkets Vägplan för Tvärförbindelse Södertörn inte ska genomföras. För ytterligare info ang. detta hänvisar vi till vårt yttrande i Samrådet 2021 över Vägplanen för Tvärförbindelse Södertörn. Vårt vägplansyttrande bifogas här som bilaga till vårt yttrande över Grantorp 5:1 m.fl.

En detalj i detta ärende vill vi dock uppehålla oss vid närmare och det är det fridlysta Naturminnet Hagstaeken utmed nuvarande Glömstavägen. Huddinges äldsta träd ca 500 år gammalt.

Nedan följer en resumé över händelser om Hagstaeken.

Upphävande av Hagstaekens naturminnesmärkning

- Genom en artikel i Huddinges kommuntidning Vårt Huddinge nr 2/2020 blev vi uppmärksammade på beslutet i länsstyrelsen att naturminnesmärkningen (från 1933) av den s.k. Hagstaeken i Glömsta ska upphävas. Eken har bedömts ha en ålder på ca 500 år och är därmed troligen Huddinges äldsta träd.
- Upphävande av beslut om naturminne för en ek på fastigheten Glömsta 4:1, Huddinge kommun, Datum för beslut 2020-04-27, Beteckning 511-15850-2020 0126-04-001
- Bakom länsstyrelsens beslut låg en begäran från Trafikverket att, p.g.a. från Trafikverkets sida bedömd trafikfara, få fälla eken. Genom en gemensam skrivelse från Vårby-Fittja hembygdsförening, Huddinge Naturskyddsförening, Huddinge hembygdsförening och Backens fastighetsägarförening i Glömsta överklagades länsstyrelsens beslut till Miljödepartementet (16/5 2020).

- En särskild överklagan inlämnades också av Huddinge kommun, som är markägare där eken står, samt i sin detaljplan för området har gett eken beteckningen ”n = Träden skall bevaras”.
- Tilläggas kan också att Trafikverket i sin vägplan för framtida Tvärförbindelse Södertörn ritat in en extra böj på nuvarande Glömstavägen på större avstånd förbi eken.
- ”Ekstriden” uppmärksammades med artiklar i lokaltidningen ”Huddinge Direkt” nr 20 (16/5) och nr 21 (23/5) 2020
- Till dags datum 26/1 2021 har inget svar kommit från Miljödepartementet beträffande inkomna överklaganden av länsstyrelsens beslut.

Ansökan om Dispens att reducera trädkronan

- Genom Huddinge kommuns Samråd kring ny Detaljplan för Kästa – Glömsta blev vi i januari 2021 uppmärksammade på en händelseutveckling i frågan som vi inte blivit informerade om tidigare och inte kände till. För att kringgå överklagan av beslutet om upphävande av Naturminnet Hagstaeken har Trafikverket istället begärt *dispens* från det fortfarande gällande Naturskyddet för att kraftig reducera Hagstaekens krona och förvandla trädet till en ”trädruin”.
- Vi kände inte till detta beslut och kunde därför inte överklaga, vilket dock Huddinge kommun gjorde. Huddinge kommun bestred *dispensen* och hävdade istället att eken borde stagas upp med vajrar och därmed följande kostnader borde Trafikverket stå för.
- Mark- och miljödomstolen (MMD) meddelade dom i ärendet den 13/1, 2021. MMD avvisade yrkandet om att Trafikverket ska stå för uppkommande kostnader för vajerstabilisering och infästningar. MMD avslog överklagandet i övrigt.
- Enligt Christian Ottosson, kommunalråd och ordf. i Klimat- och Stadsmiljönämnden Huddinge kommun, den instans i kommunen som står bakom överklagandet, så kommer kommunen inte att överklaga beslutet i Mark- och miljödomstolen till Mark- och miljööverdomstolen.

Aktuellt planärende

- I nu aktuella Samrådet för detaljplan i Kästa – Glömsta, Huddinge kommun, har skrivningen beträffande skyddet för Hagstaeken ändrats från beteckningen ”n - Träden skall bevaras” till ”Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk”, 4 kap. 5 § 1 st 2 p. Vad betyder den ändrade skrivningen?
- Till sist en uppgiven kommentar på mailen från kommunalrådet Christian Ottosson:” ... och slutligen här återkoppling på frågan om dispens, det verkar inte som att Trafikverket behöver något ytterligare tillstånd. [...] Så det finns nog inget sätt för kommunen, med denna dom, att hindra fällning.”
- Från Sveriges troligen äldsta ek, den 1000-åriga Rumskullaeken i Småland, kommer halmstrå-signaler att i denna stund försöka hålla sig i. För något år sedan rapporterades Rumskullaeken som död, men sedan dök

det visst upp några gröna blad. Kanske "trädruinen" Hagstaeken kommer att kunna skjuta nya skott igen?

Följdfrågorna på detta till Huddinge kommun blir då:

- 1) Vad betyder den ändrade skyddsbeskrivningen "n - Träden skall bevaras" (i gamla planen) till "Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk", 4 kap. 5 § 1 st 2 p. (i nya planen). Vi anser att Hagstaeken ska ha största möjliga kommunala skyddsmärkning i detaljplanen. Och att kommunen måste hävda detta skydd mot Trafikverkets och Länsstyrelsens planer att upphäva fridlysningen och fälla eken, alternativt att med dispens kapa ner eken till en trädruin.
- 2) Vi anser dessutom, att om de kommande åtgärderna på eken kräver uppstagnning med vajer etc i bakomliggande berg etc, så måste Huddinge kommun vara beredd att ta kostnaden för detta. Och detta eftersom Trafikverket friats från detta ansvar enligt domslut i Miljödostolen. Ett beslut som kommunen valt att inte överklaga.
- 3) Enligt nu presenterat Samråd för Vägplan Tvärförbindelse Södertörn kommer Trafikverket att ändra Glömstavägens framtida sträckning som lokalväg förbi Hagstaeken. Vägen ska få en extra böj kring eken. Och det är viktigt att detaljplanen möjliggör detta och även att kommunen verkar för att det sker. Ännu har ju inte fridlysningen av eken upphört. Det som gäller just nu är dispens från fridlysningen med tillstånd för hård beskärning. Kanske eken sedan kan hämta nya krafter? Vem vet?

Eller varför inte påbörja flyttningen av Glömstavägen redan nu och då kanske ingen hårdare beskärning behövs? Huddinge kommun bör verka för detta!

Huddinge kommun måste på alla tillgängliga sätt, som mark- och ekägare, göra mesta möjliga för att hindra fällning alternativt nedkapning till trädruin av Hagstaeken.

Bilagt till samrådsyttrandet över detaljplanen är Vårby Fittja Hembygdsförenings granskningsyttrande över Trafikverkets vägplan. De motsätter sig vägprojektet och betonar vägprojektets påverkan på klimat, kultur och natur.

Kommentar:

Det noteras att Vårby-Fittja hembygdsförening motsätter sig planärendet och motsätter sig Trafikverkets vägplan.

Förvaltningen noterar Vårby-Fittja hembygdsförenings yttrande till Trafikverkets vägplan.

Hagstaeken har stort naturvärde och kulturvärde. Kommunens hållning är att trädet ska stå kvar på platsen. Väg respektive gång- och cykelväg planeras att passera på varsin sida om trädet, likt befintlig situation. Därmed är skyddsbestämmelsen för trädet fortsatt kvar i plankartan och kommunen följer pågående domstolsärende om naturminnesstatusen. Planbeskrivningen har

uppdaterats med händelseförloppet om eken och även förtydligat kommunens inställning om att trädet inte ska fällas.

Bestämmelsen ("trädl" – "Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk") är utformad i enlighet med Boverkets planbestämmelsekatalog. En bestämmelse om ändrad lovplikt har även införts i plankartan som innebär att marklov krävs för att få fälla Hagstaeken och andra ekar som skyddas i detaljplanen.

Det är Trafikverket som planerar, projekterar och bygger Tvärförbindelse Södertörn och dess anslutande anläggningar. Förvaltningen för dialog med Trafikverket om Hagstaeken och tydliggjort vår inställning om att den ska stå kvar.

Synpunkter på Tvärförbindelse Södertörns innehåll och utformning bör vändas till Trafikverket. Vårby-Fittja hembygdsförenings yttrande skickas till Trafikverket för kännedom.

Naturskyddsföreningen Huddinge

Grunden för synpunkterna är främst Naturskyddsföreningens strävan att i alla sammanhang slå vakt om vår natur och miljö. Vi arbetar långsiktigt mot alla former av natur- och miljöförstöring, samt negativ påverkan på vårt klimat. Netto-noll utsläpp år 2045 bör finnas med som en naturlig del i planeringen av alla nya projekt!

Vi i Naturskyddsföreningen Huddinge motsätter oss att en ny detaljplan upprättas i området kring Kästa, för Grantorp 5:1 m.fl. inom kommundelarna Flemingsberg och Glömsta. Naturskyddsföreningen Huddinge anser att Tvärförbindelse Södertörn inte ska byggas.

Den planerade vägen kommer att skära genom större, sammanhängande naturområden och ta delar av naturreservat i anspråk vilket medför negativ påverkan på naturvärden i form av bortfall av mark, barriäreffekter, fragmentering av områden med höga naturvärden, samt störning i form av buller och ökad trafik.

I planbeskrivningen står det att området som berörs av detta planförslag består av gräsytor och skog och i Glömstadalen ett odlingslandskap som ska vara kvar och att öppna landskap värnas. Längs Glömstavägen finns det ett flertal ekar som är skyddsvärda. Det är särskilt intressant då det var Naturskyddsföreningens grundare Rutger Sernander som 1933 såg till att Hagstaeken blev märkt som naturminne.

Den gyllene regeln är att orsaka minsta möjliga påverkan och ta största möjliga hänsyn till områdets naturliga miljö.

Kommentar:

Det noteras att Naturskyddsföreningen i Huddinge motsätter sig planärendet och motsätter sig Trafikverkets vägplan.

Kommunens inställning är att Hagstaeken ska bevaras och inriktningen i projektet är att den ska stå kvar.

Kultur- och fritidsnämnden

Utifrån förvaltningens verksamhetsområde finns, som nämns i detaljplanen, inga direkta kultur- eller rekreationsvärden i det berörda området. Den aktuella remissen rör en mindre del av tvärförbindelsens sträckning från Vårby söderut mot Haninge.

Ur rekreationssynpunkt kan konstateras att den gång- och cykelväg som upphävs i nu gällande detaljplan kommer att ersättas av gång- och cykelväg med annan sträckning när tvärförbindelsen byggs.

Här vill förvaltningen i sammanhanget lyfta fram vikten av en helhetssyn på tvärförbindelsen och de effekter den kan komma att få på kommunens samlade tillgång på kultur- och rekreationsvärden och vikten av att bevara de värden som finns.

Kommentar:

Inom ramen för arbetet med Tvärförbindelse Södertörn arbetas det med passager och hänsynstaganden till angränsande kultur- och rekreationsområden. För mer information om detta se Trafikverkets vägplan. Kultur- och fritidsnämndens yttrande noteras i övrigt.

Klimat- och stadsmiljönämnden

Projektet kommer pågå under lång tid och Tvärförbindelse Södertörn beräknas vara klart först tio år efter byggstart det vill säga år 2033 med planerad byggstart 2023. Huddinge kommun jobbar aktivt med åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjön Orlången och framöver förväntas sjön ha en bättre status än i dag. För att se till att ingen försämring sker utifrån Orlångens status eller kvalitetsfaktorer när vägen väl är i bruk bör det i detaljplanen säkerställas redan nu att området renas till nivåer så att kravet för god status uppnås för att inte riskera att försämra vattenkvaliteten i sjön i ett framtida skede.

Gemensamt för dagvattenutredningens båda förslag till rening av dagvatten är att det sker via gräsbeklädda översilningsytor efterföljt av rening i någon typ av dikeslösning. Fördröjning av dagvattnet sker sedan i torrdammar i något olika

utformning. Förvaltningen ställer sig frågande till i vilken utsträckning det har tagits hänsyn till driftperspektivet i dessa förslag. Är det klarlagt om och på vilket sätt den efterföljande driften kan utgöra påverkan på det resultat som är beräknat för att uppnå för fördröjning och rening? Har det i förslaget säkerställts att den drift som behövs för att klara beräknad fördröjning och rening kan utföras rationellt? En kostnadsberäkning av vad den planerade avvattningen i be vuxna diken och vägslänter innebär i drift och underhåll behöver tillhandahållas kommunen i god tid, så att erforderliga medel kan avsättas i budgeten från det året övertagande sker. Idag finns inte medel att underhålla vägslänter och diken i den mån det behövs och kommunen dras med regelbundna översvämningar.

Huruvida dagvattnet i enlighet med utredningen kommer att kunna avledas till Orlången utan negativ påverkan behöver bevakas noggrant. Det förekommer breddningar av sjöar i kommunen till följd av kraftigt regn eller snö med mera, vilket medför översvämningar. Det ska därför finnas en ”felmarginal”, det vill säga att de nya sträckorna ska kunna klara breddning av sjöarna till en relevant mängd.

De beräkningar som gjorts i dagvattenutredningen visar att nickel och kvicksilver ökar något i området. Dock har inte omvandlingen av den befintliga Katrinebergsvägen till gräs inkluderats. På vilka grunder har beslut fattats att vägen som utgår ska ersättas just med gräs? Ur såväl driftperspektiv som naturvärdesperspektiv skulle andra grönytor vara lämpligare än gräs, till exempel anläggning av äng.

Förvaltningens medskick i arbetet med planering av gångbanor och gångvägar är att det är önskvärt att möjliggöra för att snövallar kan läggas naturligt samt beakta hur dessa kommer att påverka bredden och framkomligheten.

Förvaltningen ser gärna att det medföljer en kostnadskalkyl för drift och underhåll vid Trafikverkets överlämnande av Glömstavägen till Huddinge kommun som väg- och driftansvarig.

Det beskrivs att ekarna längs med Glömstavägen är skyddade i gällande detaljplan. Förvaltningen vill förtydliga att Trafikverket utreder ifall något eller några av dessa träd måste fällas. Om så är fallet görs det i enlighet med miljökonsekvensbeskrivningen och skyddsbestämmelsen tas bort i detaljplanen till granskningen. Innan några skyddsbestämmelser tas bort i planen, anser förvaltningen att det saknas ett förtydligande. Det behövs en tydligare redogörelse i detaljplanen kring ansvarsfördelningen mellan länsstyrelsen, Trafikverket och Huddinge kommun med avseende på respektive aktörs ansvar när det gäller bevarande av skyddsvärda träd och naturminne längs med Glömstavägen. Förvaltningen ser en försvagning av skydd av träden så som skrivelsen lyder nu och efterfrågar en kompletterande text som redogör för på vilket sätt ett bevarande i så hög omfattning som möjligt kan främjas. Vidare ser förvaltningen gärna en redogörelse av förslag på åtgärder som kan vidtas för att öka möjligheten för ett bevarande av de skyddsvärda träden.

I Trafikverkets naturvärdesinventering för Tvärförbindelse Södertörn utpekats att Glömstadalen har värdefulla miljöer ur naturvårdssynpunkt. I bilagan till

granskningshandlingen för vägplanen för Tvärförbindelse Södertörn, ”Generellt biotopskydd”, kan man läsa att området för denna detaljplan även innehåller biotopskyddsområden gällande småvatten. Detta nämns ingenstans i detaljplanen. Förvaltningen anser att dessa biotopskyddade områden inom planområdet borde redovisas i planbeskrivningen i samband med redogörelse av naturvärden i området.

Genomförande av detaljplanen

Påverkan på framkomligheten på det befintliga vägnätet till följd av den treåriga byggnationen av trafikplats Kästa bedöms i planbeskrivningen bli förhållandevis liten. En stor del av området byggs i obebyggd terräng. Delvis på grund av vägens placering kommer det befintliga dagvattendiket att behöva läggas om och eventuellt kulverteras tillfälligt under byggtiden. Även detta område ligger inom vattenskyddsområde vilket gör att särskild hänsyn behöver tas. Hela området i Glömstadalen mellan Kästa och Backen berörs av bygget och boende i området kan komma att uppleva störningar. Påverkan och åtgärder utreds i kommande arbete.

Förvaltningen önskar i planbeskrivningen under rubriken ”Genomförande” se kompletterande text kring hur det är planerat att förhålla sig till skydd av träd i samband med byggnationen. Kostnaden och konsekvenserna av skadade träd är omfattande och detta behöver därför tydliggöras redan i detaljplanen.

Förvaltningen önskar också se att det under ”Genomförande” beskrivs att det behöver säkerställas rätt hantering av invasiva arter inom området, då en felaktig hantering får mycket stora konsekvenser för kommunen på sikt. Förvaltningen vill här särskilt flagga för hantering av Parkslide (*Reynoutria japonica*).

Kommentar:

Förvaltningen noterar Klimat- och stadsmiljönämndens synpunkter om MKN och snövallar vid gång- och cykelbanor. Det är Trafikverket som planerar, projekterar och bygger Tvärförbindelse Södertörn. Synpunkter på hur Tvärförbindelse Södertörns innehåll, utformning och genomförande bör vändas till Trafikverket. Yttranden skickas till Trafikverket för Kännedom.

Dagvattenutredningen har reviderats efter samrådet och driftperspektivet har nu behandlats i utredningen.

Detaljplanen upphävs vid delar av Katrinebergsvägen och tar inte ställning till vad det ska vara på platsen istället. I dagvattenutredningen har beräkningar i programmet Stormtac avseende föroreningar utförts. I dessa beräkningar behöver man välja en kategori att räkna på och därför har gräs i detta fall valts. Skulle det anläggas äng istället skulle det kunna medföra positiva konsekvenser i form av mer växtlighet som kan ta upp dagvatten samt eventuellt kunna bidra till ökad biologisk mångfald.

Det upprättas ett genomförandavtal mellan Trafikverket och Huddinge kommun. I detta avtal behandlas bland annat frågor om Glömstavägens övertagande.

Avsnittet om skyddsvärda ekar längs med Glömstavägen har reviderats i planbeskrivningen. Detta efter platsbesök på plats med sakkunniga ekologer från både Huddinge kommun och Trafikverket.

Glömstadiket omfattas av det generella biotopskyddet. Tvärförbindelse Södertörn kommer att påverka Glömstadiket och dess biflöden. Det är Trafikverket som med Tvärförbindelse Södertörn påverkar Glömstadiket, varför detta behandlas i vägplanen och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

Synpunkter om Trafikverkets genomförande av Tvärförbindelse Södertörn bör vändas till Trafikverket. Yttrandet skickas till Trafikverket för kännedom.

Backens Fastighetsägarförening

Trafikverket bör ändra planerna för tvärförbindelsen och finna en skonsammare lösning för den akuta trafiksituationen på Glömstavägen samt den negativa inverkan som vägbygget har på klimatet, luften och kulturmiljön.

I skriften Stockholmstraktens Natur- och Kulturminnen utgiven 1935 av Rådet till skydd för Stockholms skönhet har Hagsta-eken registreringsnummer 491. "Hagsta-eken, Huddinge sn. Vägträd. Med stamomkrets 623 cm är denna ek en av Södertörns största. Fridlyst" Trafikverket vill nu fälla eller såga ner eken till en så kallad trädruin då de anser att den är en trafikfara. Samtidigt som de planerar för en extra böj på nuvarande Glömstavägen för att skydda eken. Detta för att trafiken i framtiden inte ska gå så nära Hagestaeken.

Genom uppstaging med vajrar och varsam beskärning torde den minst 500 år gamla fridlysta eken kunna fortleva som ett viktigt vägmärke för kommunen.

Synpunkter och motiv för vårt ställningstagande

Naturvårdsverket varnar i tidigare yttranden för att Tvärförbindelsen kommer att ha en negativ inverkan på klimatet: "Den trafikprognos som utgör underlag för de samhällsekonomiska analyserna är inte förenlig med klimatmålen och det är inte möjligt med presenterat underlag att se huruvida motortrafikleden kan vara samhällsekonomisk lönsam i ett fossilfritt samhälle" (Samrådsredogörelse, Väg 259, Tvärförbindelse Södertörn, Vägplan, 2021-01-25).

En tunnelförläggning i Flemingsbergsskogen och Glömstadalen åtminstone förbi Loviseberg gör minst avtryck i det känsliga kulturlandskap som vägen skall dras igenom. Detta alternativ kan även möjliggöra önskat antal bostäder i Lovisebergsområdet samt underlätta byggandet av Spårväg Syd i Glömstadalen. En dragning i tunnel är förutsättning för att kunna bevara Glömstadalens speciella kulturvärden. Tunnelalternativet underlättar också möjligheten att lösa konflikten mellan infrastruktursatsningen med Södertörnsleden och de natur- och kulturvärden som finns i området. Både nuvarande och framtida bebyggelse i Glömstadalen förtjänar en bra miljö. Alternativet med en tunnel skulle även medföra minskat bullret för de boende samt även att segregeringen mellan flerfamiljshusen i Flemingsberg och villorna i Backen och Glömsta reduceras.

Kommentar:

Det noteras att Backens Fastighetsförening motsätter sig Tvärförbindelse Södertörn i dess nuvarande utformning. Det är Trafikverket som planerar, projekterar och bygger Tvärförbindelse Södertörn. Synpunkter på Tvärförbindelse Södertörns innehåll och utformning bör vändas till Trafikverket. Yttrandet skickas till Trafikverket för kännedom.

Hagstaeken har stort naturvärde och kulturvärde. Kommunens hållning är att trädet ska stå kvar på platsen. Väg respektive gång- och cykelväg planeras att passera på varsin sida om trädet, likt befintlig situation.

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Generellt hänvisar planbeskrivningen ofta till Trafikverkets vägplan för Tvärförbindelsen utan att tydliggöra förhållandet mellan vägplanen och detaljplanen eller innehålla en sammanfattning av vad som framkommit i vägplanen. Det bör inte krävas att man ska gå igenom materialet för vägplanen för att förstå detaljplanen.

Dagvatten

Föreslagen dagvattenhantering bedöms i bilagd utredning vara i linje med Huddinges dagvattenstrategi om föreslagna åtgärder vidtas. Det är viktigt att det säkerställs att det finns tillräcklig kapacitet och rening för dagvattnet. Uträkning av halter och mängder har gjorts både med och utan att ta i beaktande omvandlingen av den befintliga Katrinebergsvägen. I dagvattenutredningen framgår att det med åtgärder skulle innebära en förbättring av situationen om omvandling av Katrinebergsvägen tas i beaktande. Dagvatten från norra delen leds till Orlången och södra delen föreslås att ledas till Albysjön framför Orlången. Förvaltningen instämmer i att detta förslag bör väljas då Orlången idag är hårt belastad.

Det framgår dock inte helt tydligt hur omvandlingen av befintliga Katrinebergsvägen kommer att ske. Det nämns att området ska ersättas med gräs men inte vem som ansvarar för detta eller hur det säkerställs. Eftersom området görs om från väg till gräs ändras markanvändningen från mindre känslig markanvändning (MKM) till känslig markanvändning (KM) och kan behöva saneras.

Då detaljplanen angränsar till den sekundära zonen för Östra Mälarens vattenskyddsområde är det viktigt att hänsyn tas till vattenskyddsföreskrifterna. Vidare behöver det säkerställas att det upprättas rutiner för skötsel och underhåll av dagvattenlösningar och att det finns möjlighet att hantera oavsiktliga utsläpp av

kemikalier, farligt avfall eller släckvatten. Anmälningsskyldiga dagvattenlösningar kan anmälas till kommunen (<https://service.huddinge.se/DAGVAT>).

Buller

Av planbeskrivningen framgår att den planerade vägen kommer att medföra störning i form av buller och ökad trafik. Bostäder som får överskridande ljudnivåer till följd av Tvärförbindelse Södertörn får bullerskyddsåtgärder inom ramen för Trafikverkets vägplan. En bullerutredning för kommunal väg är under framtagande och uppges finnas tillgänglig till granskningskedet. Förvaltningen instämmer i att infrastrukturpropositionens (1996/97:53) riktvärden för trafikbuller ska tillämpas då det rör sig om ny eller väsentlig ombyggnation av väg. Utöver detta anser förvaltningen likt Naturvårdsverket att följande riktvärden ska eftersträvas för:

- rekreatiomsområden i tätort ekvivalentnivå 55 dBA för vardagsmedeldygn
- friluftsområden där låg ljudnivå utgör en särskild kvalitet ekvivalentnivå 40 dBA för vardagsmedeldygn.

Vibrationer

Enligt jordartskartan i planbeskrivningen består delar av planområdet av lermark (postglacial och glacial lera samt gyttjelera). Lerhaltig mark kan medföra större risk för vibrationer från väg- och spårtrafik. Vibrationer kan i sig utgöra en olägenhet i boendet, och kan leda till stömljud som påverkar ljudnivån i bostaden. Det framgår inte av planbeskrivningen om undersökningar kommer att göras för att utesluta risken för vibrationer till bostäderna i området. Förvaltningen anser att detta bör tas i beaktning vid eventuella bullerutredningar samt markundersökningar i planområdet.

Genomförande

Då genomförandet av planen leder till omfattande arbeten är det viktigt att det inför arbetena tas fram ett kontrollprogram för omgivningspåverkan under byggtiden. Det bör beskriva hur man arbetar med att förebygga, undersöka och åtgärda påverkan på mark, vatten eller närboende. För byggbuller gäller Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15).

Namnanvändning i planbeskrivningen

Namnbehov för kommunal namnsättning utreds och bereds inom lantmäteriafdelningen. Fastställandet av ortnamn inom detaljplaneområde sker i huvudsak efter att detaljplanen antagits. Statlig namnsättning är ett undantag. Namngivning av trafikplatser och tunnlar längs Tvärförbindelse Södertörn har beslutats av Trafikverket Region Stockholms den 13 april 2018 (ärende TRV 2018/110761). Dock används inte beslutad namngivning i vägplanen och som en konsekvens inte i denna detaljplan. Klargörande pågår i skrivande stund kring trafikplatsernas och tunnelarnas namn och förvaltningen anser att detta behöver tydliggöras av Trafikverket.

I planbeskrivningen anges flera icke beslutade namn på trafikplatser och tunnlar, liksom i kartillustrationer (figur 1, figur 5, figur 10). Med stöd av Trafikverkets namnbesked från 2018, samt information om att trafikplatsen mellan Tpl Vårdkasen och Stensättratunneln har utgått (Tpl Solgård), kan förvaltningen konstatera att de fastställda namnen inom kommungränserna är: Tpl Duvberget, Masmotunneln, Tpl Masmö, Glömstatunneln, Tpl Kästa, Tpl Vårdkasen, Vårdkastunneln (passage under Huddingevägen och stambanan vid Tpl Vårdkasen), Stensättratunneln, Tpl Gladö kvarn och Tpl Lissma.

Förvaltningen noterar att i handlingarna uppges "Katrinebergsleden" (två gånger på sidan 10) för den detaljplan som upphävs (0126K-13674) istället för det korrekta namnet dp Botkyrkaleden/Katrinebergsvägen.

På sidan 31 anges Botkyrkaleden som namn inom aktuellt planområde. Dock har Botkyrkaledens koppling till Tvärförbindelsen ändrats i och med ny sträckning. Sträckans namn inom aktuellt planområde är ännu inte namnberett enligt den nya dragningen.

Kommentar:

Dagvatten

Efter samrådet har det valts att dagvatten från södra delen leds till Albysjön.

Detaljplanen upphävs och tar inte ställning till vad det ska vara istället för området vid den befintliga Katrinebergsvägen. Kommande markanvändning kommer att uppfylla de krav som behövs för dess syfte avseende markens beskaffenhet.

Vid akut kemikalieutsläpp inom området behöver det vara möjligt att begränsa spridningen nedströms, så de dagvattenanläggningar som väljs behöver kunna anläggas med katastrofskydd.

Buller

Det noteras att Bygglövs- och tillsynsnämnden instämmer i att bedömningen att infrastrukturpropositionen (1996/97:53) ska följas.

Inga utpekade rekreationsområden eller friluftsområde ligger i närhet till detaljplaneområdet och kommer inte att påverkas av detaljplanen. Den eventuella påverkan Tvärförbindelse Södertörn gör på denna typ av områden inom kommunen hänvisas till Trafikverkets vägplan för Tvärförbindelse Södertörn och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

Vibrationer

Trafikverket kommer inför byggskedet inventera och utreda de byggnader som ligger inom 150 meter från vibrationsalstrande verksamhet. De krav som ställs på vägens standard säkerställer att det inte blir några vibrationsstörningar på bebyggelsen i driftskedet. Överbyggnaden dimensioneras utifrån årsmedeldygnstrafik (ÅDT) och jämnhetskrav ska uppfyllas av entreprenören.

Genomförande

Det är Trafikverket som planerar, projekterar och bygger Tvärförbindelse Södertörn. Synpunkter på Tvärförbindelse Södertörns genomförande bör vändas till Trafikverket. Yttrande skickas till Trafikverket för kännedom.

Namnsättning

Planbeskrivningen har uppdaterats med hänvisning till denna synpunkt. Namnsättning av Trafikverkets anläggningar har ändrats i enlighet med Trafikverkets namnbesked från 2018. Planbeskrivningen har korrigerats på sida 10 om gällande detaljplans namn. Namnet "Botkyrkaleden" används för att beskriva det tidigare projektet Södertörnsleden, inte för att beskriva vårt planområde. Kartillustrationer är framtagna av Trafikverkets och namnen i dessa har därmed inte ändrats.

Förskolenämnden

Förvaltningen betonar vikten av att man särskilt beaktar säkerheten för barn vid planeringen av tvärförbindelsen och att man säkerställer att buller- och partikelnivåer inte överskrids. Förvaltningen ser positivt på Trafikverkets arbete kring kommunikation till barn och deras vårdnadshavare och personal inom barnomsorg genom projektet för att bidra till insyn, förståelse och trygghet.

Det är även viktigt att Trafikverket använder de trygghetsfrämjande åtgärder som beskrivs genom hela genomförandet för att bevara tryggheten och säkerheten. I de tätbebyggda närområden, där trafikplatser planeras att inrättas, är detta extra viktigt då barnens hem och förskolor annars riskerar påverkas negativt. Det är viktigt att miljön där barn vistas och vägarna omkring förskolorna förblir säkra.

Vidare vill förvaltningen att de omkringliggande ytor som idag används av förskolor bevaras och kan fortsätta användas på ett liknande sätt. Exempel på sådana ytor är naturområden och idrottsplaner där barns lek och fritidsaktiviteter bedrivs.

Det är angeläget att hitta lösningar för den barriär som riskerar att förstärkas mellan Kästa och Glömsta. Det är viktigt att kunna röra sig mellan hem, förskola, fritidsaktiviteter, service och vård utan att uppleva resorna i kommunen som besvärande av något slag. Barns resor i kommunen bör alltid sträva efter att vara trygga och trafiksäkra vilket förvaltningen vill framhäva som viktigt att beakta i det fortsatta arbetet för Tvärförbindelse Södertörn.

Förvaltningen har inga synpunkter angående själva upphävandet av detaljplanerna.

Kommentar:

Synpunkter på Trafikverkets vägplan bör vändas till det Trafikverket. Gång- och cykelpassager föreslås ske trafikseparerat och en passage placeras väster om cirkulationsplatsen och en placeras öster om den. Yttranden skickas till Trafikverket för kännedom.

Det noteras att Förskolenämnden inte har några synpunkter på planförslaget.

Grundskolenämnden

Förvaltningen vill att man särskilt beaktar säkerheten för barn vid planeringen av tvärförbindelsen och att man säkerställer att buller- och partikelnivåer inte överskrids. Förvaltningen ser positivt på Trafikverkets arbete kring kommunikation till elever och deras vårdnadshavare och skolpersonal genom projektet för att bidra till insyn, förståelse och trygghet.

Det är även viktigt att Trafikverket använder de trygghetsfrämjande åtgärder som beskrivs genom hela genomförandet för att bevara tryggheten och säkerheten. I de tätbebyggda närområden, där trafikplatser planeras inrättas, är detta extra viktigt då elevernas hem och skolor annars riskerar påverkas negativt. Det är viktigt att miljön där elever vistas och vägarna omkring skolorna förblir säkra.

Vidare vill förvaltningen att de omkringliggande ytor som idag används av skolor i berörda områden bevaras och kan fortsätta användas likvärdigt framgent. Exempel på sådana ytor är naturområden och idrottsplatser där barns lek och fritidsaktiviteter bedrivs.

Den barriär som riskerar att förstärkas mellan Kästa och Glömsta är angelägen att motarbeta. Det är viktigt att kunna röra sig mellan hem, skola, fritidsaktiviteter, service och vård utan att uppleva resorna i kommunen som besvärande av något slag. För barn i äldre ålder är det viktigt att kunna ta sig själv mellan hem, vänner och aktiviteter utan att vara beroende av att bli skjutsad i bil. Förvaltningen ser därför positivt på att tvärförbindelsen kommer att förbättra och bygga ut gång- och cykelvägar så att barnen kan göra det på ett säkert sätt. Barns resor i kommunen bör alltid sträva efter att vara trygga och trafiksäkra vilket förvaltningen vill framhäva som viktigt att beakta i det fortsatta arbetet för Tvärförbindelse Södertörn.

Förvaltningen har inga synpunkter angående själva upphävandet av detaljplanerna.

Kommentar:

Synpunkter på Trafikverkets vägplan bör vändas till det Trafikverket. Gång- och cykelpassager föreslås ske trafikseparerat och en passage placeras väster om cirkulationsplatsen och en placeras öster om den. Yttranden skickas till Trafikverket för kännedom.

Det noteras att Förskolenämnden inte har några synpunkter på planförslaget.

Följande remissinstanser har inte svarat:

Försvarsmakten
Stockholms läns museum
SYAB
AB Stokab
SRV återvinning
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
Trygghets- och delaktighetsberedningen
Pensionärsrådet
Råd för funktionshinder
Friluftsförbundet, Huddinge
Huddinge villaägarkrets
Glömsta villaägarförening
Cykelförbundet i Storstockholm
Svensk Handel, Stockholm

Följande remissinstanser har ingen erinran:

Södertörns brandförsvärsförbundet

Inkomna yttranden från sakägare enligt fastighetsförteckning

Sakägare 1

Sakägaren undrar över hur Huddinge kommun har tänkt lösa infarten till vederbörandes fastighet. Infarten har fått en trottoar/cykelbana med räcke som gör det omöjligt att komma in på fastighetens tidigare infart.

Kommentar:

Det är Trafikverket som uppfört trottoaren och räcket. Fastighetsägaren bör vända sig till Trafikverket för att undersöka frågan.

Sakägare 2

Vi tar möjligheten att tycka till om förslaget för detaljplanen för Grantorp. Vi bor på Glömstavägen 106 och trots att vi bor så nära Glömstavägen, så märker vi inte av trafiken särskilt mycket. Nu i dagarna så påbörjades en grusväg ute på fältet som vi ser från våra söderliggande fönster och vi förstår att vi, i framtiden, kommer ha en stor väg med dess trafik som utsikt och vi känner oss mycket ledsna. Det är vi helt emot och protesterar. Det borde gå att dölja vägen, ungefär som i Årsta (Globen).

Dels har vi inte informerats om vad som pågår och dessutom överstiger det trafikljud som de åstadkommer Glömstavägens trafikljud och detta stör oss här, inomhus. Således verkar det som trafiken från den planerade vägen troligtvis kommer höras och bullra mycket mer, eftersom den hamnar längre ifrån oss. Vi skulle behöva veta att ljudnivån inte ökar, att decibelen inte överstiger dagens, utan att det innebär en förbättring snarare. Vilken ljudnivå talar vi om?

Vi undrar också vilken hastighetsbegränsning det kommer vara på den nya vägen och hur det ska kontrolleras så att konsekvenserna håller nere hastigheten, därmed också utsläpp och ljud.

I en dalgång likt Glömstadalen förstärks alla ljud oerhört mycket. Vi kan höra folk tala till varandra i området mitt emot, så det är en väldig akustik. Vi behöver veta hur det här ska hanteras, för vi behöver inte ha mer ljud.

Angående bullerplank. Vi utgår ifrån att vi kommer erbjudas bullerplank och bullerreducering. Det är bra om vi får det före själva bebyggelsen av vägen som vi förstår kommer bli väldigt högljudd och bullrig. Eftersom vårt hus ligger ca 10 meter över Glömstavägen utan någon naturlig formation som stoppar bullar, utan en slänt ner mot vägen som tillåter ljud att transporteras med lätthet. Båda våra grannar har bergssidor mot vägen som hindrar ljud effektivt, men som sagt inte vi. Vi vill att ni hör av er tidigt med förslag på åtgärder mot det ökade bullret som byggandet kommer medföra och senare trafiken från den nya vägen, förstås.

Risken med en ny väg är att den inbjuder till att trafiken ökar. Vi kan omöjligt förstå varför Huddinge kommun vill öka koldioxidutsläppet i Glömstadalen. Det är ju väldigt omodernt tänkt, med tanke på Parisavtalet. I och med det här förslaget så kommer trafik som annars kör över Årsta och vidare mot Haninge vilja gena in här. Det blir ju väldigt stor miljöbelastning samt att vi också har det brinnande sopberget i Botkyrka som ska brinna under en lång tid, enligt brandförsvaret.

Det vill säga, en väldigt stor koldioxidbelastning på det här området, redan.

Våra bär och frukter kan bli kraftigt påverkade, nedsmutsade, av den här potentiellt framtida vägen. Det behöver avstyras och respekteras, att vi inte vill ha det så på grund av en väg som har mycket utsläpp.

Vår bostadsmiljö är sådan att man kan gå över Glömstavägen, var som helst, för att komma till vänner och bekanta på andra sidan. Vi kan gå ut och flyga med vår drake på ängen och åka längdskidor under vintrarna, i våra spår. Vi vill kunna, med lätthet, ta oss över till Flemingsberg-sidan, t.ex för att handla, promenera eller gå till tåget som vanligt.

När man går ut från vår grind så kan man med lätthet promenera till de två närliggande busshållplatserna.

På detaljplanen för den nya vägen anser vi att det kan bli svårigheter gällande både gång- och cykelväg samt åtkomst till de nuvarande övergångsställena och busshållplatserna för oss som bor i området. Det kommer också bli komplikationer gällande skolvägen vi har vid Glömstavägen, från Flemingsbergs-sidan.

Kommentar:

Det noteras att den yttrande motsätter sig Tvärförbindelse Södertörn och att kommunen upprättar en detaljplan för att möjliggöra för den nya vägen.

För redogörelse över dagens och framtidens bullernivåer i området samt redogörelse över eventuella åtgärder på privata fastigheter se kommunens till granskningen uppförda bullerutredning. Även Trafikverket har uppfört en bullerutredning som redovisar detta.

Det är Trafikverket som planerar, projekterar och bygger Tvärförbindelse Södertörn. Synpunkter och frågor på Tvärförbindelse Södertörns innehåll, utformning och genomförande bör vändas till Trafikverket. Yttrande skickas till Trafikverkets för kännedom.

Se Trafikverkets vägplan och tillhörande handlingar för redogörelse om aspekter som att Trafikverket planerar för planskilda gång- och cykelpassager för att öka trafiksäkerheten.

Förvaltningen anser att det finns ett stort behov av en ny kapacitets-stark väg genom Huddinge kommun. Bland annat för att Glömstavägen är en olycksdrabbad väg, och bland annat för att den nya vägen och cykelstråket, som ingår i projektet, kommer ge bättre framkomlighet och säkerhet för såväl bilister, cyklister, gångtrafikanter och den stora mängd godstrafik som dagligen trafikerar Södertörn. Vidare är Tvärförbindelse Södertörn av riksintresse. Vägen pekas ut i både den regionala utvecklingsplanen och i kommunens översiktsplan. Utifrån ovan anser förvaltningen att Trafikverkets nya väg stämmer överens med de kommunala målen och intressena, samt överväger de negativa effekterna som bland annat ökade bullernivåer.

Sakägare 3

Vi tar möjligheten att tycka till om förslaget för detaljplanen för Grantorp. Vi bor på Glömstavägen 106 och trots att vi bor så nära Glömstavägen, så märker vi inte av trafiken särskilt mycket. Nu i dagarna så påbörjades en grusväg ute på fältet som vi ser från våra söderliggande fönster och vi förstår att vi, i framtiden, kommer ha en stor väg med dess trafik som utsikt och vi känner oss mycket ledsna. Det är vi helt emot och protesterar.

Det borde gå att dölja vägen, ungefär som i Årsta (Globen). Det borde gå att använda befintlig väg, som tvåfilig mot Fittja och smyga in en liknande tvåfilig väg nära berget på andra sidan dalgången, nära berget får ljudet inte riktigt samma möjligheter att förstöra ljudmiljön för oss som nyttjar området, bor här och har busshållplatser och skolväg t ex barnen mellan Flempan och Glömstaskolan, Skapaskolan och Vistaskola. Det rör sig om flera hundra barn som går igenom den kraftgivande, rekreerande grönskan och fågelsången två gånger om dagen minst, några ska ju även ner och träna i hallarna på Vistaskolan och nya Glömstahallen och tar åter vägen över dalen och hem igen.

Vi bor och rör oss och dalen ger en oerhörd upplevelse för oss alla inte minst våra grannar i Flempan som får uppleva svensk natur, visuellt och dofter, insekter och djur och även kulturen där lantbrukaren brukar jorden aktivt efter årstiderna som förstås får en innebörd för oss alla inte minst våra nyanlända som ska integreras och förstå sig på vårt land och samhälle. En fantastisk plats att bo och verka i, Huddinge kommun.

Trafikstockningen börjar i Södertälje

Om vi nu inte har någon självbestämmanderätt, demokrati, omröstning annat att ta till utan tvingas av vägverket, undrar alla förstås ändå: varför ska vägen dras in här, när alla vet att trafikproblemen börjar redan i Södertälje??? Redan i Södertälje skulle väg kunna dras till Nynäshamn och Haninge!

Socialt utsatta områden behöver trygghet och ro

Det skulle betyda stora sociala vinster med att avstå genvägen så nära inpå

tätbebyggelsen Huddinge och för den sista naturen mellan Mälaren och Östersjön. E4:an är ju för trång och trafiken står stilla, helt oacceptabelt eftersom koldioxidutsläppen blir stora när trafiken står stilla/kryper fram liksom när hastigheter blir höga, vilket betyder att en eventuell ny väg igenom vårt rekreativområde, gröna lunga, inte kan få hålla höga hastigheter, ej heller fortkörning, dvs här kommer behövas massor av fartkameror, även övervakningskameror. Jag förstår att Polis och Tullverket redan har bidragit med sin kunskap om vad som händer när genvägen mellan områden med svår gängproblematik med lätthet och höga hastigheter kan mötas på ett sätt som hindras i dag av det geografiska skyddet, som Glömstadalen utan autostrada erbjuder. Min fråga blir naturligt: Vad har polis och tullverket att säga om en trafik som underlättar för Fittja, Hallunda, Vårby, Sättra, om Skärholmen, Flempan, Visättra och på en kort stund når Jordbro, Haninge och Nynäshamn och Sveriges gräns?

FN's Barnkonvention är numera inskriven i Sveriges lagar och måste respekteras, barn har demokrati och det är deras framtida miljö.

Att återställa natur flora och fauna är omöjligt!

Om vägen skulle bli verklighet, vilket verkligen framstår som främmande och framförallt omodern heller inte i allas bästa intresse, särskilt inte de mest utsatta bostadsområdena, som inget hellre vill än att få lugnt och säkert i bostadsområdena för barnens bästa, ungdommarnas och de unga vuxnas bästa: Mycket tacksamt eftersom detta är en realitet för oerhört många i dessa stora bostadsområden, där alla vill kunna känna trygghet och redan idag är det stor oro och vi är skyldiga att ta det här i beaktande eftersom FN's barnkonvention numera är inskriven i svensk lag, som betyder att inga beslut får fattas som inte gynnar barn och ungdommar vars identitet, trygghet, miljö och framtid skall säkerställas i första hand eftersom barn är i beroendeställning till oss vuxna men har demokrati utan röst-eller bestämmanderätt!!!!

som på Länna vägen och i Botkyrka forts på Huddinge vägen, som Botkyrka klokt nog inte bygger ut, de vill inte bjuda in mer trafik i sin kommun och tar heller inte på sig att dra genvägen Fittja till Haninge i sin kommun, observera att en bättre vägdragning skulle vara mellan Huddinge sjukhus och Botkyrka, men fortfarande skulle detta inte avlasta E4:an från Södertälje till Fittja.

Glömstadalen har en fantastisk akustik som förstärker fotstegen av joggarna eller samtalande familjer i sina trädgårdar i Kästa och andra sidan dalgången

Glömstadalen har en fantastisk akustik som förstärker fotstegen av joggarna eller samtalande familjer i sina trädgårdar i Kästa och andra sidan dalgången, som vi hör när vi är i vår trädgård, så är det med dalgångar och detta finns med i era utredningar förstår jag, men undra givetvis över hur kunskaperna i fysikens ämne akustik tillvaratas, när man trots kunnandet vräker ut en väg i dalens mitt inte bara fult och störande visuellt och estetiskt utan för mycket ljud

Bästa sättet att dämpa akustiken är ju tunnel/inbyggd väg förstås och elbilstrafiken/fosilfria trafiken som måste vara ett faktum snarast förstås ca 2030 som planerat i Stockholm stad, borde vi alla haka på, finns ingen anledning att dra

ut på. Ordentliga regleringar och förbud liknande dessa i Covidtider, Det går att jobba snabbt när man absolut måste har vi kunnat konstatera. Vi står inför spännande nya tider och vill gå till historien som dem som gjorde något viktigt. En väg verkar inte ligga i tiden, känns mycket omodernt att lägga pengarna på, särskilt för Huddinge, som har smutsiga sjöar och en del kommuninvånare att stötta och värna om.

Vägen behöver inte heller uppta hela dalen, det finns många fler sätt att dra fram väg igenom vårt rekreationsområde och djurens strövområde.

Glömstadalen en grön lunga som producerar syre behöver vara sammanhängande med betydande storlek. Det här området mellan Mälaren och Östersjön har gång efter annan bevisats behövas sparas, för ödelägger vi det sista större gröna området går det inte att återställa och detta har de tidigare planerna för kommunen ödmjukt böjt sig för. Av vördnad för det viktiga som ju inte är att förse Haninges industriområde som läskfabriker och andra rika företag.

Haninge har ett fantastiskt läge med enorma möjligheter som ligger mer i tiden med närhet till Nynäshamns aktiva hamnar och med järnväg ända in i centrum och industriområdet. Inte många Kommuner har så fantastiskt läge. De kan själva ombesörja sin logistik och varutransport.

Vikten av att ha sammanhängande grönska är något mer akut med brinnande sopor nära inpå, så att vi känner lukt och alltså påverkas. En grön lunga liknande Järva fältet, Nackareservatet, Djurgården, Haga parken m fl är alltså även vår Glömsta dal, som även har historiskt värde.

Om sammanhängande grönområden, syreproducerande och möjligheter för djur att vandra och hitta nya DNA/parningen är så pass viktigt att det förklaras redan i lågstadiet, eftersom vi nog tänkte oss att det är barnen, som ska fixa framtidens miljö, när de är vuxna, men så är ju inte fallet. Det är redan dags, framtiden vi tänkte oss är nu redan här och lokalt ännu mer så påskyndad av sopbranden. Miljön och nu för tiden, är den där framtiden vi har hört så mycket om och givetvis inget nytt i utredningen heller måste ju var och en förstå och trots miljökunskundet tillsammans med den globala miljöförändringen som pågår och som väntas bli värre och dessutom den lokala miljökatastrof vi utsätts för dagligen och i all framtid/brinnande soporna i Botkyrka, på andra sidan kommungränsen, som inte var med i detaljplanen men nu olyckligen är där och belastar vårt område med utsläpp inte bara i förhöjda Koldioxidutsläpp, utan också rena gifter mellan Mälaren och Östersjön om nödvändigt eller ens ett riktigt antagande.

Är det då ett riktigt antagande att vägen skall dras mellan Mälaren och Haninge? Det hör man om man lyssnar på svaret på den viktiga frågan: Vilka kommer att nyttja vägen? Vägen har många gånger varit på gång med skiftande ritningar och att den alls inte blivit av hitills beror på hjältar, hedervärda personer, som arbetar för Huddingebornas bästa och inte andra som behöver vräka sig fram i höga hastigheter, som en så här stor väg, större än E4:an, kommer inbjuda till.

Dels har vi inte informerats om vad som pågår och dessutom överstiger det trafikljud som de åstadkommer Glömstavägens trafikljud och detta stör oss här, inomhus. Således verkar det som trafiken från den planerade vägen troligtvis

kommer höras och bullra mycket mer, eftersom den hamnar längre ifrån oss. Vi skulle behöva veta att ljudnivån inte ökar, att decibelen inte överstiger dagens, utan att det innebär en förbättring snarare. Vilken ljudnivå talar vi om?

Vi undrar också vilken hastighetsbegränsning det kommer vara på den nya vägen och hur det ska kontrolleras så att konsekvenserna håller nere hastigheten, därmed också utsläpp och ljud.

I en dalgång likt Glömstadalen förstärks alla ljud oerhört mycket. Vi kan höra folk tala till varandra i området mitt emot, så det är en väldig akustik. Vi behöver veta hur det här ska hanteras, för vi behöver inte ha mer oljud.

Angående bullerplank. Vi utgår ifrån att vi kommer erbjudas bullerplank och bullerreducering. Det är bra om vi får det före själva bebyggelsen av vägen som vi förstår kommer bli väldigt högljudd och bullrig. Eftersom vårt hus ligger ca 10 meter över Glömstavägen utan någon naturlig formation som stoppar bullar, utan en slänt ner mot vägen som tillåter ljud att transporteras med lätthet. Båda våra grannar har bergssidor mot vägen som hindrar ljud effektivt, men som sagt inte vi. Vi vill att ni hör av er tidigt med förslag på åtgärder mot det ökade bullret som byggandet kommer medföra och senare trafiken från den nya vägen, förstås.

Risken med en ny väg är att den inbjuder till att trafiken ökar. Vi kan omöjligt förstå varför Huddinge kommun vill öka koldioxidutsläppet i Glömstadalen. Det är ju väldigt omodernt tänkt, med tanke på Parisavtalet. I och med det här förslaget så kommer trafik som annars kör över Årsta och vidare mot Haninge vilja gena in här. Det blir ju väldigt stor miljöbelastning samt att vi också har det brinnande sopberget i Botkyrka som ska brinna under en lång tid, enligt brandförsvaret.

Det vill säga, en väldigt stor koldioxidbelastning på det här området, redan.

Våra bär och frukter kan bli kraftigt påverkade, nedsmutsade, av den här potentiellt framtida vägen. Det behöver avstyras och respekteras, att vi inte vill ha det så på grund av en väg som har mycket utsläpp.

Vår bostadsmiljö är sådan att man kan gå över Glömstavägen, var som helst, för att komma till vänner och bekanta på andra sidan. Vi kan gå ut och flyga med vår drake på ängen och åka längdskidor under vintrarna, i våra spår. Vi vill kunna, med lätthet, ta oss över till Flemingsberg-sidan, t.ex för att handla, promenera eller gå till tåget som vanligt.

När man går ut från vår grind så kan man med lätthet promenera till de två närliggande busshållplatserna.

På detaljplanen för den nya vägen anser vi att det kan bli svårigheter gällande både gång-och cykelväg samt åtkomst till de nuvarande övergångsställena och busshållplatserna för oss som bor i området. Det kommer också bli komplikationer gällande skolvägen vi har vid Glömstavägen, från Flemingsbergs-sidan.

Kommentar:

Det noteras att den yttrande motsätter sig Tvärförbindelse Södertörn och att kommunen upprättar en detaljplan för att möjliggöra för den nya vägen.

För redogörelse över dagens och framtidens bullernivåer i området samt redogörelse över eventuella åtgärder på privata fastigheter se kommunens till granskningen uppförda bullerutredning. Även Trafikverket har uppfört en bullerutredning som redovisar detta.

Det är Trafikverket som planerar, projekterar och bygger Tvärförbindelse Södertörn. Synpunkter och frågor på Tvärförbindelse Södertörns innehåll, utformning och genomförande bör vändas till Trafikverket. Yttrande skickas till Trafikverkets för kännedom.

Se Trafikverkets vägplan och tillhörande handlingar för redogörelse om aspekter som att Trafikverket planerar för planskilda gång- och cykelpassager för att öka trafiksäkerheten och att Trafikverket har upprättat en banksekvensanalys för att belysa barns och ungas åsikter.

Förvaltningen anser att det finns ett stort behov av en ny kapacitets-stark väg genom Huddinge kommun. Bland annat för att Glömstavägen är en olycksdrabbad väg, och bland annat för att den nya vägen och cykelstråket, som ingår i projektet, kommer ge bättre framkomlighet och säkerhet för såväl bilister, cyklister, gångtrafikanter och den stora mängd godstrafik som dagligen trafikerar Södertörn. Vidare är Tvärförbindelse Södertörn av riksintresse. Vägen pekas ut i både den regionala utvecklingsplanen och i kommunens översiktsplan. Utifrån ovan anser förvaltningen att Trafikverkets nya väg stämmer överens med de kommunala målen och intressena, samt överväger de negativa effekterna som bland annat ökade bullernivåer.

Inkomna yttranden från övriga

Privatperson 1

Personen motsätter sig planärenden och motsätter sig att Tvärförbindelse Södertörn byggs.

Kommentar:

Det noteras att yttranden motsätter sig planärendet och att Tvärförbindelse Södertörn byggs.

Björn Gyllensten

Planarkitekt